

Ujraépülnek Arad elpusztult városrészei

Radu Cornel dr. drámai beszámolója az árviz pusztításairól --- Megmozdult Arad társadalma a károsultak felszegélyezésére --- Sarlachmegbetegedés a menekültek között --- A Maros lassan visszatér medrébe --- Rendkívüli taksákat léptet életbe a város --- Az interimárbizottság tagjai díjazásukat a károsultak javára ajánlották fel

Hosszulejratu törlesztéses kölcsönt vesz fel a város a 150 milliós pusztulás ujjaépítésére

Az ár lassan elvonul területeinkről: kezdődhetik a mentés nagyvonalú munkája. Aradváros és Aradmegye nagyrészének lakosságát nyomorba döntötte a pusztító elemi csapás, de a társadalmi összefogásnak és a kormány segítségének köszönhetően a helyzet egyre biztossá és biztonságosabbá kell tenni Aradot, mint valaha volt.

A keddi napon Aradváros vezetősége a Radnai-uti töltés mellett egy ideiglenes irodát rendezett be az egyik hegyaljai vasúti kocsiban, ahol egy ujmiklakai és egy ómiklakai lakos segédlete mellett Stoici Lázár városi tisztviselő megkezdte azoknak a hivatalos igazolványoknak kiállítását, amelyek feljogosítják az elárasztott területek lakóit, hogy felkereshessék házaikat és megmenthessék belőlük, még megmenthető értékeiket. Az ideiglenes hatósági irodát a keddi nap délelőttjén százával keresték fel a lakóhelyeikről menekülésre kényszerült emberek. Sokan közülük azonban már csolnakon sem tudták megtalálni egykori családi tűzhealyeiket: mindent megsemmisített az áradat.

Sarlach-megbetegedés az árvizkárosultak között

A városházán liiktető tempójú munka indult ugyancsak a mai napon. Míg a városi adminisztráció legtöbb ügyosztályán újra vizsztatért a régi ügykezelési rend, az árviz-csapás által teremtett kényszerű helyzet új tevékenységi körrel bővítette a város főorvosi hivatalát, a gazdasági ügyosztályt, a mérnöki hivatalát és a kulturügyek osztályát. Egy egészen új, hatalmas organizáció támadt életre egyik napról a másikra, melynek egyedüli célja az árvizkárosultak segélyezése és ellátása. A főorvosi hivatalban Cucu Vazul dr. irányítása mellett folyik az egészségügyi ellenőrzés munkája. Ma egy sarlach-megbetegedés történt a Magyar Párt által vendégül látott árvizkárosultak között, ami *intő jel a fenyegető járvány-veszedelmekre*. Aradváros hatósági orvosai az egybezsufolt árvizkárosultak rendezéséből elhelyezését sürgetik és Cucu Vazul dr. városi főorvos azzal a felhívással fordul az aradi háztulajdonosokhoz, hogy minden üresen álló lakásba legalább egy árvizkárosult családot engedjenek, mert csak így lehet elkerülni a járványos megbetegedések fenyegető veszedeelmét. Máskülönbén a főorvosi hivatal napi 2000 ételmeiszter-fejadagot ad ki minden étkezésre: 1200 fejadag élelem nyersen, 800 fejadag elkészítve kerül az árvizkárosultak elé.

A város gazdasági hivatala a csálai és a mikalakai gátakon dolgozó csapatokat élmezsi.

Ma már 150 fejadagra csökkent le a több-
ezres szám.

Ide juttatták el különben adományait az az aradi élelmiszteriparosok is, akik önkéntes adományaikkal siettek az árvizkárosultak segélyezésére. Közülük Dörner József és Takács István aradi pékmesterek, Eppel József aradi mészárosmester neveit kell kiragadnunk. Dr. Mannheim Aladár 10 kiló kenyeret, dr. Kerpich Jakabné, Martos Sándorné és Radó Janka ruhákat, Halmos Gyuláné és Adler Danielné fehérneműt és ruhákat adományoztak az inségeseknek. Bucurescu Florica, a Ghiba Birta leánygimnázium igazgatónője maga osztott ki ruhákat és élelmet a szűkölködők között, míg dr. Lakatos Ottó, római katolikus plébános a mai napon is a Str. Lae Barna elemi iskolában elhelyezett árvizkárosultak között 60 kg. kenyeret és hideg felvágottat osztott ki. Tikas Mária második osztályos leánygimnázista külön gyűjtött élelmet és ruhane-
műt és szép példáját tudomásunk szerint számos iskolásleány követi Aradon.

Vass Barnabás városi főmérnök a Maros rohamos apadásával kapcsolatban ma a dél-előtti órákban Ó-Mikelaka felett átvágatta a Radnai-utat, hogy az árviz lefolyása a község területéről gyorsabb iramot nyerjen. A legújabb hivatalos jelentések szerint a csálai erdőtelepen is erőteljesen apad a víz, amelynek végső sávja lassan megkezdte visszahuzódását a Gyermekkorház területéről is.

Aradmegye vezetőségéhez a mai nap folyamán szintén megnyugtató jelentések érkeztek. Az aradi folyammérnökség

a Maros felső szakaszáról további apadást jelez.

Radu Cornel dr. köszönetet mond a város vezetőségi ülésén a gátak bátor hőseinek

A délután folyamán Aradváros vezetősége gyűlést tartott. Ezt megelőzőleg Radu Cornel dr. fogadta az ó- és ujmikalakai lakosoknak egy delegációját, amelyet Ardelean görögkeleti esperes és Marsieu lelkész vezettek hozzá. A mikalakaiak delegációjának fogadtatása során, Radu dr. előterjesztésüket kérte a telepék ujjaépítésére vonatkozólag, ami meg is történt. Ezután ült össze a város interimár-bizottsága, amely nagyjelentőségű határozatokat hozott a további teendőkre nézve.

A bizottsági ülésen Radu Cornel dr. drámai rövidségű beszámolót mondott mindazokról a szomorú eseményekről, amelyek az árvizvel kapcsolatosan Aradváros lakosságát és vagyonát sújtották a legutóbbi bizottsági ülés óta. Hálás köszönettel emlékezett meg Aradváros vezetője mindazokról a megyei és városi, polgári és katonai hatóságokról, valamint

csupán a Hódosbodrog község kára — melyet a tegnapi napon árasztott el meglepetésszerűen — növeli az aradmegyei árvizkár hivatalos statisztikáját. *Eszerint Aradmegye területén eddig 369 ház omlott össze, 1868 az árvizkárosultak száma, akik közül 590 embernek minden vagyona odaveszett, csupán pusztá életükkel menekülhettek.*

Aradváros kára külön 100—150 millió lej.

Serbanu György dr. megyei prefektus,

Lázár Ágoston dr. alispánnal és Grama képviselővel együtt ma Ujaradon járt. Az ujaradi közlekedés a mai nap folyamán teljesen helyreállt és a délutáni órákban az ujaradi állomáson szállottak vonatba a temesvári utász- és pontonier-csapatok Fessner kapitány vezetésével.

A megye tisztviselői — károsult társaikért

Aradmegye tisztviselőkara különben a mai napon közös akarattal elhatározta, hogy a megyei adminisztráció hét árvizkárosultja számára, havi fizetésüknek egy százalékáról az egész év folyamán le fog mondani. Elhatározásukról értesítették dr. Lázár Ágoston megyei közigazgatási igazgatót, aki köszönettel vette tudomásul a megyei adminisztráció árvizkárosultjai számára létesített újabb segélyalapot. A megyei adminisztráció árvizkárosultjai különben Hedeau és Grecu megyei tisztviselők, Harteu, Glogovicianu, Alexa, Dengi megyei szolgák és Motz utielügyelő. Lázár Ágoston dr. intézkedett, hogy a károsultak anyagi veszteségét egy megyei tisztviselőkből álló bizottság állapítsa meg. Egyébként az Aradi Közlöny munkatársa számára a következő nyilatkozatot tette:

— Egyes bucaresti-i lapokban, aradi tudósítás révén hírek láttak napvilágot arról, hogy Mladin Sever dr. ujaradi főszolgabíró pénzt szedett az árvizkárosultaktól a csónakok használatáért. Ma délelőtt magam szállottam ki vizsgálatra Ujaradra, ahol megállapítottam a következőket:

— Árvizkárosult emberektől senki nem szedett semmiféle viteldíjat a csónakoknál. Tizenhét csónakos kapott pénzt azoktól az utasoktól, akik az árviz tartama alatt Temesvár felől igyekeztek megközelíteni Aradot, de be nem jöhettek, csupán Ujaradig. Innen aztán csónakosok szállították át őket az árterületeken Aradra. A tizenhét csónakos élelmet vett az utasok által felajánlott viteldíjon: Mladin főszolgabíró azonban nem vett el senkitől pénzt, tehát minden ilyértelmű hír, ami napvilágot látott, tendenciózus hamisítás eredménye volt.

a polgárság különböző alakulatairól, akik férfiasan, a helyzet magaslatán állva, segítségére jöttek megmenteni a megmenthetőt. Megemlített Vass és Muresan városi főmérnökök, Pap Tihamér aradi folyammérnökségi vezető-főmérnök, báró Andrányi Lajos és Pausesti Miklós interimár-bizottsági tagok neveit, az aradi középiskolák, cserkészcsapatok növendékeit, a sportszövetségek tagjait, majd különös elismeréssel szólott a Shapira Emanuel astragvári igazgató-főmérnök vezetése alatt működött astragvári mérnökökről, tisztviselőkről és munkásokról, akik a belvárosi részek gátjait védtek megfizetett munkával. Külön fejezte ki elismerését Aradváros tisztviselői karának, amely egy emberként sereglett ki a Radnai-uti veszélyeztetett területre, hogy védőtöltést emeljének a romboló áradat ellen.

— Sajnos, — mondotta Radu dr., — nem sikerült megvédelmeznünk az egész város terüle-

tét, de most annál inkább kötelességünk összefogni a segítségnyújtásban: Tanulmányoznunk kell az újjépítés munkájának lehetőségeit, valamint a gátak megerősítésének még ránk váró feladatát. Aradváros kára 100—150 millió lej között van és nem hagyhatjuk a szabad ég alatt a pusztulás áldozatait.

— Az új házaknak, amelyek biztonságos telepen, modern és ellenálló formában kell, hogy megépüljenek, a felépítésére csakis egy olyan kölcsön formájában teremthetünk bázist, amelyet Aradváros vagyonaival garancia és amelyet a lakosság és a város együttesen 10—15 év alatt letörleszt. Ennek az általános tervnek a megvalósításán kell fáradoznunk tehát. Szerdán délelőttre ebben az ügy-

Hol kell emelni tovább a védőgátakat?

— A másik kérdés, amelyet meg kell oldanunk.

a védőgátak újjépítésének halaszthatatlan problémája.

Errevonatkozólag kértem egy indítványt az aradi folyammérnökség vezetőségétől. A folyammérnökség indítványa szerint a következő teendőket kell megvalósítanunk:

1. Az arad—temesvári vasúti töltés szívonala 69—70 centiméterrel töltendő magasabbra. Ez a vonal Aradváros első védelmi vonala az ár ellen.

2. Az arad—tövisi vasútvonal töltése másfél méterrel emelendő teljebb, mivel ez a második védelmi vonal.

3. Addig is, míg a tavaszi olvadás végleg meg nem szűnik, meglévő védtöltéseinket meg kell erősíteniük.

4. Megerősítendő a Belvárost védő gátrendszer is.

— Ezek az indítványok mutatják, — folytatta Radu dr. — hogy gátjaink nem felelnek meg rendeltetéseknek. Javasolom tehát, mondja ki a bizottság határozatilag, hogy a CFR vezérigazgatóságánál ebben az értelemben interveniálunk a vasúti védtöltések megerősítése és felemelése érdekében.

— A helyi közigazgatásról szóló törvény felhatalmaz arra — mondotta a továbbiakban Aradváros vezetője — hogy veszély, rendkívüli szerencsétlenség, így árvíz esetén módosíthatjuk a városi költségvetést, egyben pedig rendkívüli taksákat vehetsek ki az épen maradt területek lakóira. Ezt a gátak azonnali megerősítésének költségei érdekében a bizottság felhatalmazása folytán, törvényadta jogomnál fogva meg is teszem.

A taksák kényszerűen alól az árvíz-károsultak természetesen mentesíttetnek.

Betongátakat a belvárosi Marospartra!

Az interimár-bizottság magáévá tette a város vezetőjének javaslatait és felhatalmazta azoknak végrehajtására. Ezután Pausessti Miklós annak szükségességét hangoztatta, hogy erős betongáttal vegyék körül a Maros belvárosi védőgátjának azt a szakaszt, amely a törvényszéktől a Várhidig terjed. A városvezetés megbízást adott a folyammérnökségnek és a város technikai ügyosztálynak, hogy errevonatkozólag készítse el a kalkulációt. Ezután az interimár-bizottság egy kárbecslő-bizottságot küldött ki, amelynek tagjai Pausessti Miklós, Manole Sándor bizottsági tagok, Rafiroiu városi mérnök és a kársújtott területnek mindig egy megfelelő lakosa. A bizottság fogja felbecsülni az árvíz-károkat.

Radu dr. ezután bejelentette a bizottságnak, hogy Tataru dr. erdélyi miniszter ígért tett arra, hogy a *bucuresti-i Vörös Kereszt Egyesület nemzetközi összeköttetéséinél interveniálni fog az aradi árvíz-károsultak anyagi segélyezése érdekében*. Az egyesület csak néhány éve Franciaország árvíz-sújtotta területeit segítette egy eredményes amerikai gyűjtőakció révén. Ami az árvíz-károsultak élelmezését illeti, ez a téli munkanélküli segélyakció meglévő szervezete által fog tovább folyni.

— Azt hiszem, egyetért velem a bizottság mindegyik tagja, ha annak szükségét nem is hangozatom, mennyire szükség van minden anyagi segítségre. Ennek dokumentálására *tisztségemmel járó reprezentációs költsé-*

ben hívtam össze a város hivatali és társadalmi közéletének vezetőit, hogy ezen a nagy értekezleten előterjesszem a bizottság idevonatkozó határozatát. Mondja ki a bizottság, hogy az újjépítés kötelessége Aradváros és polgárságának kötelessége. Ez egy kölcsön formájában realizálható, amelynek módozatait megbeszéljük a város pénzügyi embereivel. Reméljük, hogy munkánkban hathatósan fog támogatni a kormány anyagi segítsége is. Tataru erdélyi miniszter ur, — mondotta Radu dr., — felhívta figyelmemet annak szükségességére, hogy még a jelenleg folyó parlamenti szesszió vége előtt terjesszük fel ügyünket a törvényhozás elé.

geimről ezennel lemondok az aradi árvíz-károsultak javára.

Örömmel jelentem be, hogy ugyanekkor a bizottság tagjai hasonlóképpen díjazásukat ugyancsak az árvíz-károsultak javára ajánlják fel.

Olariu István városi vezértitkár arra hívta fel ezután a város vezetőségének figyelmét, hogy egyes hölgyek önhatalmulag rendeznek gyűjtéseket, amelyeknek eredményeit sajtó impressziók szerint maguk is osztják szét. Radu dr. ezt követően a sajtó jelenlévő képviselőit kérte fel annak közzétételére, hogy ezek a gyűjtések szűnjenek meg.

Elismerés az Aradi Közlöny gyűjtőakciójának

— Csakis azoknak van joguk gyűjteni — jelentette ki emelt hangon — akiket a város hivatalosan meghatalmazott. Az Aradi Közlöny eddigi gyűjtőakciójának összegét eddig is köszönettel vettem át: a Banca-féle árvízsegély gyűjtés összegét a Victoria-bankban helyezték letétbe: interveniálnunk kell a Banca Nationala után, hogy ezt az összeget most megkaphas-

Az aradi görög keleti püspöki tanács százezer lejt adományozott az aradi árvíz-károsultaknak Dr. Comsa Gergely püspök: „Milliókra van szükségünk, hogy kellő segítséget nyújthassunk!”

Dr. Comsa Gergely aradi görög keleti püspök ma terjedelmes pásztorlevelet bocsájtott ki az Arad környékét és a megyét sújtotta árvízrel kapcsolatban. Comsa Gergely dr. megindító szavakkal változtatta pásztorlevelében azt a borzalmas pusztulást, amelyet pusztaszavakkal talán nem is lehet kellőképpen érzékeltetni. Mindenkinek emberi kötelessége, hogy a saját hibájukon kívül nyomorba jutottakon, ha bármilyen kis adományokkal is, segítsünk, — írja dr. Comsa Gergely. — A pásztorlevél a következő szavakkal fejeződik be: „Hiszem, hogy még vannak érző szívek, akik a mai súlyos viszonyok ellenére is belátják, hogy az árvíz-sújtotta embereken sürgősen segíteni kell. Ha csak egyedül Onikalakát veszszük számításba, ahol nem kevesebb, mint 700 lakóház, a gazdasági épületekkel együtt rombadólt, akkor rájövünk arra, hogy milliókra és milliókra van szükségünk, hogy kellő segítséget nyújthassunk”.

A pásztorlevelet, minden egyes lelkésznek elküldötték, akik hívőik előtt vasárnaponként és ünnepnapokon ismertetik azt és vázokai fogják azt a szörnyű katasztrófát, amely által sok ezer ember vált koldusszegényre. Az adományokat a püspöki hivatalhoz lehet közvetlenül, vagy pedig a lelkészek útján eljuttatni. A gyűjtést a püspök nyitotta meg 15 ezer lejjel, míg a püspöki tanács 100 ezer lejt adományoz.

Az elpusztult otthonok felépítése

Megirtuk mai számunkban, hogy az aradi Vörös Kereszt-egyesület külföldhöz fordul, hogy megfelelő anyagi segítséget szerezzen az aradi árvíz-károsultak részére. A Vörös Kereszt-egyesület akciójára vonatkozólag ma beszélgetést folytattunk dr. Botis Tivadarné elnökével, aki a következőket jelentette ki;

suk, Tataru miniszter ur 100.000 lejt fizetett számunkra a kormány nevében: közel félmillió lejt áll már rendelkezésünkre tehát eddig. Hangsúlyozni kívánom ismételtlen, hogy csakis az általam eddig meghatalmazott gyűjtőakciók folyhatnak tovább: bármily más gyűjtési akciót rendeletileg tiltottam be.

Bejelentette ezután Aradváros vezetője, hogy a város valamennyi ügyosztályát utasította, egyben felkérte az aradi gyárüzemek vezetőit is, hogy az árvíz-károsultakat munkakalkuláció részesítsék előnyben, hogy ezúton is enyhüljön a károsultak nyomora.

„Fájdalommal kell megállapítanom”...

— Meg kellett állapítanom — jelentette ki a továbbiakban Aradváros vezetője — hogy a munkanélküli segélyakciónk pártfogoltjainak nagy része nem volt tudatában a mi intencióinknak és saját kötelességeink. Aradváros vezetősége a továbbiakban csupán azokat a munkanélkülieket fogja segélyezni az árvíz-károsultakkal együtt, akik erre valóban rá is szolgáltak! Őszinte fájdalommal kell ezt a kijelentésemet megtennem, de nem vagyunk abban a helyzetben, hogy mások megérdemelt falatjait az érdemtelenek számára is adjuk tovább. Hadd keressék azok saját fejük után a boldogulásukat.

Aradváros vezetősége az ülés folyamán ugyancsak határozatilag mondotta ki, hogy interveniálni fog a kormánynál Aradvárosnak a Banca Victorianál levő 12 milliója érdekében, mert erre az összegre mindennél inkább nagy szüksége van. Szerdán délelőtt 11 órakor pedig a városháza nagygyűléstermében fognak határozni Arad katonai, egyházi, hivatali és társadalmi, valamint közgazdasági közéletének notabilitásai, hogy milyen uton fogjanak hozzá a tervek megvalósításához. Ahoz a nagy munkához, amelynek egyetlen célja az, hogy Arad szebb és biztonságosabb legyen, mint eddig is valaha volt!

JAKAB GÉZA.

— Már megtettük a szükséges lépéseket, hogy a Vörös Kereszt-egyesület külföldi fiókjai az aradi árvíz-károsultak segítségére siessenek és bizonyos, hogy a legrövidebb időn belül eredmény mutatkozik. Amikor Bulgáriában, Jugoszláviában és Görögországban elemi csapások pusztítottak, a romániai Vörös Kereszt, így az aradi is, jelentős segítséget küldött a sújtott területekre. Bizonyos tehát, hogy most mi kapunk segítséget külföldről. Az egyesület aradi fiókja egyelőre csak ruhát és élelmiszert ad a hajléktalanoknak, de ha elérkezik az építkezés ideje, ingyenes építkezést anyagokkal is lehetővé teszi, hogy az elpusztult otthonok újból felépüljenek.

A vadállomány pusztulása

A Maros áradása sok helyen víz alá borította a kincstári, illetve a kincstár által bérbe kiadott erdőségek legnagyobb részét. Az árvízveszedelemmel kapcsolatban különböző fantasztikus hírek terjedtek el az erdők vadállományának pusztulásáról és voltak olyanok, akik tudni véltek arról, hogy egyes helyeken a vadállomány teljesen ki-
pusztult. Ezzel kapcsolatban Ciorogariu Jenő vadászati felügyelő kijelentette, hogy aránylagosan a Maros áradása kevés vadat pusztított, a veszteség legnagyobb a csálai erdőben, ahol az állatállomány 30 százaléka pusztult el. Székudvarnál a Körös jobboldalán mindössze 200 hold kiterjedésű erdőséget borított el az ár, a vadállomány pusztulása azonban jelentéktelen. Kisjenőn a lunkai erdőben, azonkívül az ágyai erdőségeken az árvíz számba sem vehető veszteséget okozott, az állatállomány pusztulása is inkább a rendkívüli hideg és a hosszantartó télnek tudható be, amelynek következtében a vadak a havon való fekvéstől betegedtek meg. A csálai erdőhöz hasonlóan csak Glogovác környékén pusztultak el vadak nagyobb mennyiségben.

Idegrohamában leugrott a Fischer Eliz-palota második emeletéről egy ismert vállalati igazgató

Schwartz Imre volt aradi bőrkereskedő tragédiája — Súlyos belső sérüléseket szenvedett — Allapota válságos — Az aradi árviz következében fokozódott súlyos idegbaja — Tollba mondta végrendeletét a Therapia-szanatóriumban

Egy jól megalapozott kereskedői existenciára érkezett el ma tragikus állomásához: a kora délelőtti órákban a szenzáció gyorsaságával terjedt el annak a híre Arad uccáin, hogy Schwartz Imre, volt aradi bőrkereskedő, a marosvásárhelyi bőrgyár volt kereskedelmi igazgatója, akinek állandó lakása most Kolozsváron van, rokonainak a Fischer Eliz-palotában lévő második emeleti lakásából levetette magát. Schwartz Imrét, akinek kiterjedt rokonsága él itten és aki évek hosszú során át lakott a városban, nagyon sokan ismerik Aradon. Az öngyilkosság hírének elterjedése után az ismerősök és barátok körében sokféle kombináció indult meg arra vonatkozólag, hogy tulajdonképpen mi is lehetett az anyagilag jó szituált és mintaszerű családi életet élő kereskedő öngyilkosságának az oka. Az eddigi vélemények és megállapítások szerint Schwartz Imre öngyilkosságát idegrohamában követte el. A megdöbbentő öngyilkosság részleteiről az Aradi Közlöny munkatársa az alábbi részletes tudósításban számol be:

Egy elhalasztott utazás

Schwartz Imre, aki jelenleg Kolozsváron lakik, kedden, vagyis egy héttel ezelőtt érkezett Aradra, ahol egyes üzleti ügyeit akarta elintézni. Aradon az Attila-téren egy háza is van és ennek gondnokával is hosszasan tárgyalt. Schwartz Imrének körutazási jegye volt, amelyet azonban az árviz miatt nem vehetett igénybe és ezért úgy határozott, hogy több napig Aradon marad. Éppen ezért a Fehér Kereszt-szállodában szobát vett ki, szombaton pedig kifizette számláját azzal, hogy Aradról elutazik. Aradi tartózkodása alatt többször is találkozott itteni rokonaival, így többek között Guttman Aladárval, az „Amidon” keményítőgyár tulajdonosával. Rokonai úgy tudták, hogy Schwartz Imre szombaton visszautazott Kolozsvárra, azonban vasárnap Guttman Aladár több ismerősétől legnagyobb meglepetésére azt hallotta, hogy Schwartz Imrét még most is Aradon látták. Guttman Aladár ekkor végigjárta az összes aradi szállodákat, ahol azonban Schwartz Imréről semmit sem tudtak. Ekkor kiment az állomásra és itt meg is találta utrakészen, rendkívül izgatott állapotban Schwartz Imrét, akinek azt mondta, hogy ne utazzon még, várja meg, amíg elmúlik az árviz, amikor ő is elkiséri Kolozsvárig. Schwartz Imre ekkor Guttman Aladárhoz költözött és

ma reggel fél kilenc órákor innen ment el Guttman Aladárnéval a főpostára, hogy Kolozsvárra telefonáljon. A telefonbeszélgetés alkalmával arról értesítette feleségét, hogy ma délután Guttman Aladárval együtt haza utazik. Miután a beszélgetés véget ért, Schwartz Imre elindult Guttmanéval a Fischer Eliz-palota felé, amelynek második emeletén laknak Guttmanék. Az uton Schwartz Imre izgatottan viselkedett. Amikor felérték a második emeletre, Guttmané becsengetett a lakás ajtaján. Guttmanék lakásának két bejárata van. Az egyik a lépcsőházból nyílik. Jobboldalon pedig egy ajtó az erkélyre vezet, ahonnan a konyhába lehet bejutni.

Amíg Guttmané a lépcsőházi ajtón csengetett, Schwartz Imre a jobboldali ajtón az erkélyre surrant. Alig telt el egy pillanat és az udvarról tompa puffanás hallatszott. Guttmané rémülten nézett az erkély felé, majd pedig felszakította a jobboldali ajtót és kirohant az erkélyre, amelynek rácsán át az udvarra nézett. Megdöbbenve vette észre, hogy az erkély alatt, az udvar földjén egy mozdulatlan ember fekszik, aki felé az udvar minden részéből rémülten rohannak a lakók. Az izgalomtól reszkette szaladt le az udvarra, ahol az ott fekvő

Borzalmas zuhanás a második emeletről

Rövidesen sikerült is megtalálni annak magyarázatát, hogy miképpen történhetett meg az a csodálatos esemény, hogy Schwartz Imre, aki néhány pillanattal ezelőtt levetette magát a második emeletről, nem vesztette el eszméletét, sőt felismerte Guttmané és beszél is hozzá. A Kerpel-könyvkereskedésbe vezető telefondrótok egyike ugyanis kettészakadva csüngött a levegőben, ami azt bizonyította, hogy a mintegy hetvennyolc kilogramm súlyú Schwartz Imre először a telefondrótokra esett, amelyek pillanatig fenntartották és ezáltal lényegesen csökkentették az esés vehemenciáját. Mint később az alaposabb orvosi vizsgálat alkalmával megállapítást nyert, az öngyilkos külső sérüléseket nem szenvedett. Esés közben, nyilván, amikor a telefondrótok feltartóztatták, megfordult és jobbtalpára esett. Csak azután terült el a földön. A Röntgen-vizsgálat megállapítása szerint a cserencsés ember jobb medencecsontja eltört és ezenkívül súlyos belső zúzódásokat szenvedett, amelyek belső vérzést okoztak.

Schwartz Imre, akit — mint említettük —

súlyos belső sérüléseivel a Therapia-szanatóriumba szállították, pillanatig sem vesztette el eszméletét. Tettének okára vonatkozólag azonban csak annyi felvilágosítást kívánt adni, hogy állandóan üldözték és öngyilkosságát ezért követte el. Még a kora délelőtti órákban többi rokonai és ismerősein kívül megjelent a szanatóriumban Guttman Aladár, aki csak később értesült a történetéről és aki munkatársunknak a következőket mondta:

— Schwartz Imre, aki most negyven éves, már régebben neurasténiában szenved és öngyilkosságát is minden valószínűség szerint pillanatnyi elmezavarásban követte el. Neurasténiája négy-öt évvel ezelőttre vezethető vissza. Ekkor egy üzleti utja alkalmával, Mádéfalva közelében megtámadták és ellopták a pénztárcáját. Ettől kezdve rendkívül ideges volt és ez az idegesség sokszor abban kulminált, hogy arról beszélt, hogy üldözik. Ekkoriban hosszabb ideig kezelték ideggyógyosok és a kezelésnek eredménye is mutatkozott. Hosszu ideig társas viszonyban voltam vele és az Alcalay Fréres céget vezet-

Csak ha már késő

ismerik fel sokan a rendezőre szóló és fogápolás fontosságát. Ne várjon addig, óvja meg fogainak egészségét a frissítő hatású és kellemes aromájú

PEBECO

FOGPAZSTA

mindennapi használata által.

PEBECO tisztá, frissen illatozó látható és ragyogó fehérsejű fogakat eredményez

Tiszta öntübszban Lei 20 — és 82 —

BEIERSDORF & CO. R. R. T. BRASOV

emberben felismerte rokonát, Schwartz Imre igazgatót.

Néhány perccel az öngyilkosság megtörténte után már elősiettek az udvarban levő szülészeti klinika orvosai akik első segélyben részesítették Schwartz Imrét. Guttmané pedig azonnal telefonált Róth Marcell dr. egyetemi magántanár után és egyben intézkedett arról, hogy a mentők a szerencsétlen embert a Therapia-szanatóriumba szállítsák. Az elősiető orvosok csodálkozva vették észre, hogy az öngyilkos eszméletlenül van, a földre kihullott értéktárgyait akarja zsebébe tenni és csakhamar Guttmané felé fordulva meg is szólal:

— Ne haragudjatok, hogy a ti házatokban ilyen dolgot követtem el... De állandóan üldöznek, tolyton üldöznek... Nem bírom tovább...

Képek az aradi árvizkatasztrófia pusztításairól

HÁZROM MIKALAKÁN

MENTÉSI MUNKÁLATOK MIKALAKÁN

ZSIGMONDHÁZAI FŐUCCA

tük együtt. A cég likvidálása után, egy évvel ezelőtt, Schwartz Imre Marosvásárhelyre költözött, ahol, mint az ottani börgyár kereskedelmi igazgatója működött. A börgyár üzeme, — amely a Marmorosch, Blank & Co. üzletbe tartozott, — leállott és Schwartz Imre békes uton megvált a vállalatától, majd pedig januárban Kolozsvárra költözött és azóta is ott lakik. Neuraszténiája itt kiújult és két hónapig Elekes dr. kezelése alatt állott. Neuraszténiájának és

üldöztetési érzésének mostani, erősebb kiújulása arra vezethető vissza, hogy kedden, az árvíz közepette érkezett Aradra.

Az áradat utközben érte utól és Szalontáról kocsin kellett bejönnie. Ez az út a legnagyobb izgalmak közepette telt el, kocsijával küllőig jártak a vízben és szinte csodával volt határos, hogy sikerült Aradra érnie. Azóta állandóan azt említi, hogy üldözik és éppen azért nem akartam, hogy egyedül utazzon vissza. Kolozsvárra. Az uccán robogó teherautók, a tüzoltó- és mentőautók szirénái, valamint az a körülmény, hogy az uccáról vették a közmunkára az embereket, állandó izgalomban tartották. Emek az állandó idegizgalomnak következtében ujult ki ismét az az érzete, hogy üldözik és ez végül is odavezetett, hogy egy elborult pillanatban levelette magát a második emeletről.

Ugy tervezzük, hogy ma délután együtt indulunk és ezt meg is telefonálta feleségének,

akinek feltűnt, hogy miért megyek én is az urával és rosszat sejtethetett, mert ismételtlen kérdezte: „Miért jön veled Aladár is? Van talán valami bajod?” Anyagi ügyei rendezettek voltak, így tehát öngyilkosságának ez nem lehetett az oka. Aradon az Attila-téren egy háza is van. Schwartz Imre egyébként testvéröccse Schwartz Dezsőnek, a szintén közismert aradi bórkereskedőnek.

Schwartz Imre végrendelezik

Schwartz Imre déiben annak a kívánságának adott kifejezést, hogy végrendelezni szeretne és ebből a célból a Therapia-szánatóriumba hívták Beles Jenő dr. közjegyzőt, akinek az öngyilkos igazgató tollba mondotta végrendeletét. Délután operatív beavatkozásra került a sor, a belső vérző ereket leköttették és vérátömlesztést hajtottak végre. A vért erre a célra a szánatórium sofförje szolgáltatta. Annak ellenére, hogy Schwartz Imre eszméletét pillanatra sem veszítette el, állapota rendkívül súlyos és az esti órákban válságosra fordult.

A család értesítette a tragédiáról Schwartz Imre feleségét, született Blantz Erzsébetet, aki a hajnali órákban érkezik meg Aradra. Schwartz Imre két kis gyermeke, a tíz éves kisleány és a hét éves kisfiú, természetesen még mit sem tud édesapjuk szörnyű tragédiájáról, aki ha nem is közvetlenül, de közvetve az 1932-es árvíznek esett áldozatul...

FILM KÖZLÖNY

Szabad a csók!

Bemutató a Select-moziban

Végre egy film, még pedig egy amerikai film, amelynek karaktere van, logikusan felépített és kellőleg kidolgozott szcenáriuma és komoly irodalmi értéke! A „Szabad a csók” című Norma Shearer-film őszinte meglepetéssel szolgál minden tekintetben. Az amerikai lányok szabad, feszelen és kritikát nem tűró életmódját jó egynéhány Paramount-filmen látuk már éles színekkel megrajzolni, de ilyen komoly, mélyen átgondolt és irodalmi szemzőgből mindeddig még nem világítottak rá a szabadszerelm problémájára. Norma Shearer a modern leány, aki csak a szerelmet keresi és meg is találja Neill Hamilton karjaiban, aki viszont a szabadságát tartja mindennél többre. Megkezdődik a küzdelem a férfi és nő között. A végén mégis csak a nő lesz a győztes, mert a szerelem legyőzi a szabadság utáni vágyat s a két szerelmes egymásra talál... A rendezőt kell elsősorban kiemelni. Georg Fritzmuritz régi jó hírnevéhez méltóan ezuttal is remekelt. Olyan pazar bájjeleket, göröket és boyokat vonultat fel, hogy minden elismerést megérdemel. Norma Shearer karcsubb, üdébb és elragadóbb, mint valaha. Ragyogó toalettjei külön dicséretet érdemelnek. Partnere, Neill Hamilton az újságíró szerepében markáns, komoly és férfias.

A fekete gárda

Sajtóbemutató a Central-mozgóban

Vad tempóju muzikaszó mellett, törhetetlen kedéllyel és hősiességgel indul a frontra a „Fekete gárda”. Csak King kapitány helyezeti át magát utolsó pillanatban a távol Keletre, ahol — bajtársai szerint — biztonságban van. Senki sem sejtja a francia harctérre induló bátor skót fiúk közül, hogy King kapitánynak hogy meggyűlik a baja Indiában. Egy varázslatos szépségű felkelő-vezérrel kell megküzdenie, aki senki más, mint Shari hercegnő. A felkelést le is török a King vezetése alatt álló bátor skótok, de a hősi kapitánynak a dicsőség mellé fájdalom jut osztályrészül, elveszti azt a nőt, akit szeret. Shari hercegnő meghal és King a harctérre megy feledni, vagy meghalni... John Ford rendező ugyancsak kitett magáért. Festői beállításai, misztikus színekkel aláfestett jelenetei és plasztikus tömegképei lebilincselően hatnak. A férfi-főszerepet Victor Mac Lenglen, az „X. 27” című Marlene Dietrich-film ezredese férfiasan alakítja. Festői jelenség Roy D. Arcy az indus hercegnő és Myrna Loy, Shari hercegnője mesebeli királyleánvt állít elénk.

CORSO-MOZGO! A ma filmje **SAKK-MATT** (A hármak titka)

Siegfried Arno, Trude Berlinor, Hans Brausewetter, Gerda Maurus.

Frint Lajos aradi evangélikus püspök

Most ünneplik házasságának ötvenedik évfordulóját és ötven éves jubileumát annak, hogy az aradi evangélikus egyház szolgálatában áll

Arad evangélikus társadalma őszinte szeretettel megnyilvánulásával veszi körül ma Frint Lajos ágostai evangélikus püspököt, aki ma érkezett el házasságának ötvenedik évfordulójához. Ötven esztendő nagy idő, nemcsak egy ember, de nemzedékek történetében is és ezt a magas szolgálatában eltöltött öt évtizedet Frint Lajos Aradon élte le, hűveinek legnagyobb elismerése és szeretete közepette. Az elmúlt ötven esztendő alatt Frint Lajos Arad társadalmának egyik erős oszlopa lett, részt vett minden társadalmi megmozdulásban, jótékony akcióban és ott volt mindenütt, ahol csendben, szerényen, de igazán munkálkodni kellett a közért vagy az elhagyottakért.

Frint Lajos 1850-ben született Aradon. Apja, Frint János aradi evangélikus lelkész volt, akét nem sokkal Lajos fia születése után Ferenchalom községbe választottak meg lelkésznek. Itt élt azután hűve szeretetétől körülveve, egészen 80 éves korában bekövetkezett haláláig. Frint Lajos Budapesten végezte gimnáziumi tanulmányait, majd Selmecbányán folytatta iskoláit. Teológiát Pozsonyban végzett, majd a németországi Halle-ba került egyetemre. Innen édesapja mellé neveztek ki segédlelkésznek 1875-ben, amikor az evangélikus egyház felszentelt papja lett. Később Mezőberényben, majd a szegedi árvíz alkalmával — 1879-ben — a Bácskában volt segédlelkész, onnan adminisztrátori minőségben Ujvárua választották meg. Aradra mint lelkész 1881 december 6-án került és azóta állandóan Aradon él. Egy év múlva, 1882-ben megnősült. Lality községben Tessényi Gizella evangélikus papkisasszonyt vezette oltár elé. Frint Lajos volt esperes, dékán és egyéb egyházi méltóságok viselője, majd az impériumváltozás után ő hozta össze a romániai magyar egyházakat, s megalakította az evangélikus zsinat presbiteri egyházát. Püspökké 1927 április 4-én választották meg és azóta tölti be ezt a magas tisztséget, hűve általános megelégedésére. Frint Lajos házasságából két gyermeke született: mindketten Aradon élnek, az egyik dr. Frint fül-, orr- és gégespecialista, a másik özvegy Korom Györgyné.

Az aranylakodalom alkalmából beszélgetést folytattunk Frint Lajossal, aki megelégedetten em-

lékezik vissza az elmúlt ötven esztendőre, melyet hűveért való szeretetteljes munkálkodásban töltött el.

— Több ízben beválasztottak volna egyik-másik nagyobb egyházkerületbe — mondja elgondolkozva Frint püspök — de én itt maradtam. Együtt küzdöttem, együtt dolgoztam a hűveim boldogulásáért és jól eső érzéssel állapíthatom meg, hogy a hűveim szívéből szeretnek és tudom, hogy jó papjuk voltam öt évtizeden át. Most is szeretettel vesznek körül és én csak azzal hálálhatom meg figyelmességüket, hogy kérem a jó Istent: maradjanak olyan jók, egyenes szívéek és igaz keresztények, mint amilyenek eddig voltak!

A feloszlott aradi katolikus cserkészcsapat ismét megalakul

Megmozdul Arad társadalma a feloszlott cserkészegyesület érdekében

A város lakossága felszabadult a reánehedő lidércnyomás alól és az ijedség elmúltával, mindazok, akik közlőrl látták az árral vívott heroikus küzdelmet, elismeréssel, hálával nyilatkoznak a katolikus cserkésekről. Arad katolikus cserkései az első perctől az utolsóig őrhelyükön állottak és dolgoztak. Ha kellett, embereket mentettek, házakban hagyott ingóságokat hozták ki csolnakokon, ha szükség volt rá, földet lapátoltak és homokzsákokat cipeltek, máskor éjszakai őriáratokat tartottak, hogy lelkiismeretlen emberek ne fosztozathassanak. Amikor egy heti kemény munka után végigtekintettek a legyőzött Maroson, azzal a nyugodt tudattal vethették le magukról a küzdelemben elszakadozott cserkészruhát, hogy megtették százperentesen kötelességüket városukkal szemben.

Arad társadalma pedig hálás. Egymásután érkeznek a kérdezősködések, a reklamációk, vajjon miért kellett megszűnnie ez év elején a katolikus cserkészcsapatnak, amelyre a városnak szüksége van. Bizonyosság volt rá az elmúlt, rettenetes hét, *Nagyarányu társa-*

dalmi akció indult meg, hogy az aradi katolikus cserkészcsapat ismét megalakuljon.

Önként oszlatták fel az aradi kohors harmadik centurióját, amelyben az aradi katolikus cserkések foglaltak helyet. Azért tették, mert minden oldalról megkötötték a katolikus cserkések vezetőinek kezét, mert minden akciójuknál akadályokat gördítettek eléjük, mert minden cselekvésüknél ismeretlen, hátsó szándékokat kutattak. Emiatt meglazult a fegyelem, úgy hogy a cserkések vezetői nem láttak más megoldást, mint feloszlanni a harmadik centuriót, amely most e hatatosan dolgozott Arad megmentésén.

Most ismét megalakulás előtt áll a katolikus cserkészcsapat. Nemcsak a megalakulást kell elősegíteni, hanem véget kell vetni annak a bizalmatlanságnak is, amely ezt a csapatot övezte. Ezt teljes mértékben átérzik az illetékes körök is, úgy hogy a város bátor védelmezői nemsokára háborítatlanul megkezdhetik munkájukat.

Gyilkosság vádja alól felmentette a törvényszék Gavran Olgát, az ujaradi véres dráma szereplőjét

A sógor és sógornő halálos végű barátsága —
Az utolsó találkozás —

Harc a fegyverért — A nyomozás nem tisztázta, hogy a fegyver kinek a kezében dördült el — Szabadságra helyezték Gavran Olgát a felmentő ítélet után

Az áldozat özvegye szeretettel fogadta házába nővérét

Talpig feketében, feltűnően sápadt arccal — amelyet még csak jobban kiemelt az arc körül színe és mély karikák a szemek alatt — állott ma bírói elé Gavran Olga, az ujaradi szerelmi dráma egyik szereplője. A dráma előzménye a szokásos és ismert családi hátrószög volt. A sógor és sógornő viszonya, akik a családi vonatkozásokon túl szerelmet éreztek egymással szemben és a feleség, aki hivatalában dolgozott, mit sem tudva és sejtve abból, ami a férj és a sógornő között szövődött.

Gavran Olga, aki hosszú ideig lakott testvérénél, Gavran Marioránál, akinek férje Cristea Stefan a megyénél volt tisztviselő, szerelmére lobbant sógora iránt. A bizalmas, intim viszonyból a feleség csak sejtett valamit, gyanúját azonban mindig elaltatta a férj, aki

milyen volt a viszony Gavran Olga és sógora között. A házmester, aki abban a házban lakik, amelyben Cristeané-Gavran Mariora, valómásában elmondotta, hogy a férfi hívta Gavran Olgát, aki azonban azt üzentte vissza, hogy jöjjön ő, ha még életben akarja látni.

Az orvosszakértő vallomásaiban a sebesülés természetéről számolt be, amelyről megállapítást nyert, hogy a golyó alulról hatolt felfelé a szív irányában, tehát a fegyver valóban dulakodás közben süllhetett el. Dittrich Arthur tanu pedig, aki a halálos kimeneteli dráma után lépett be a szobába, Gavran Olgát a holttest mellett találta, amint térdelt és szinte eszelősen kiáltozta:

— *Megölte magát! Megölte magát!*

(A védelem szerint tehát nem azt, hogy megöltem, megöltem.)

A világhírű Enka fürdő ruhákra és a közismerten elsőrangú Kajak fürdő és week-end ruhákra (fazon és szín) felveszek előjegyzéseket

ehő 17-ig, vasárnapig

BÁRSONY-cég Szabadság-tér.

igyekezett az asszonyt megnyugtani. Annak bizonyítására, hogy valóban nincs közötte és a sógornője között viszony, reávette Gavran Olgát, hogy költözködjön el tőlük. A leány át is költözött Ujaradra, ahol butorozott szobát vett ki. A látszólagos távolodás dacára azonban nem szakadt meg a barátság a férj és a sógornő között, akik most már a leány ujaradi lakásán találkoztak.

Bekövetkezett azonban az az idő, amikor a férfi unni kezdte a viszonyt és igyekezett a lehetőséghez képest csendben, feltűnés nélkül szakítani Gavran Olgával. A szándékát, melytől a leány már régebben remegett, december 19-ikén akarta megvalósítani. Felkereste a leányt ujaradi lakásán és ott történt ennél a találkozásnál a dráma, amelynek részletei még ma sincsennek tisztázva a hatóságok előtt.

Az ujaradi dráma lefolyása

A főtárgyaláson Gavran Olga a következőképpen adta elő a drámai események lefolyását:

— A dráma napjának délutánján felkeresett lakásomon sógorom. Beszélgetni kezdtünk és én tudomására adtam, hogy be kell szüntetni azt a barátságot, amely közöttünk volt. Sógorom rendkívül izgatottan ugrott fel a diványról, ahol ültünk és *lekapta a falra akasztott vadászfegyvert és azt reám fogta.* Kétségbeesetten kaptam a fegyver után, kiakartam csavarni a kezéből, mert *el voltam szánva arra, hogy öngyilkosságot követek el.* A fegyver csöve sógorom felé volt fordítva és a küzdelem hevében ide-oda ráncigáltuk azt. Nem tudtam, hogy meg van töltve s csak akkor eszméltem fel, amikor a fegyver hatalmas dördüléssel elsült. Sógorom a földre zuhant és én szinte eszmélet veszítve láttam, hogy sugárban kezd ömleni a vére. Segítségért kiáltottam, azonban segíteni már nem lehetett, mert a sörétek, amelyek testébe furódtak, halálos sebeket ejtettek rajta.

A törvényszék tanukat hallgatott ki, akiknek vallomásaiból kívánta megállapítani, hogy

Felolvasták a fegyverszakértő vallomása alapján felvett jegyzőkönyvet, amelyből azonban nem lehetett megállapítani, hogy a halálos

Monstre kommunista-per az aradi törvényszékeken

A képvise-
selőválasz-
tások epilógusa — Irni, olvasni sem tudott, akit propagandával gyanusítottak

Az aradi törvényszék Seracu-Ionescu-tanácsa ma délután tárgyalta Matekovics József és társai bűnügyét, akiket kommunista agitációval vádoltak. A vádirat szerint a legutóbbi képviselőválasztás alkalmával Buizan János, Steglie József, Matekovics József, Bagi István, Gécz István, Nagy István, Paps Vince, Gál István, Juhász István, Faur György, Balog Miklós, Lantos János, Zsadányi József, Oláh György, Gyapjas Ferenc simonyifalvai lakosok különböző röpiratokat terjesztettek s izgató tartalmu nyomtatványokat osztogattak a lakosok között. A csendőrség

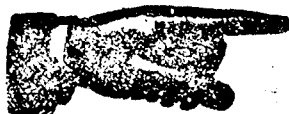
kimeneteli dráma okozója tulajdonképpen ki volt. Kinek a kezében dördült el a halált hozó fegyver. Gavran Olga lötte-e le sógorát, vagy pedig valóban véletlen szerencsétlenség történt? A tanúk kihallgatások befejezése után Athanasiady Jean ügyvéd mondotta el védőbeszédét, amelyben kifejtette, hogy a közel fél év óta vizsgálati fogságban levő leány ellen *nincs semmi konkrét bizonyíték*, hogy ő ölte meg sógorát. A fegyverszakértő vallomása sem támasztja alá semmiben ezt a feltevést és ezért kérte Gavran Olga felmentését. A törvényszék rövid tanácskozás után hirdette ki az ítéletet, amelyben bizonyítékok hiányában *felmentette Gavran Olgát a gyilkosság vádja alól és egyben elrendelte azonnali szabadságra helyezését.*

A felmentő ítélet alapján Gavran Olga, a dráma felmentett szereplője a délután folyamán el is hagyta az ügyészszög fogházát.

Gavran Olga dolgozni és vezekelni fog . . .

Polgári kényelemmel berendezett lakás, özvegy Cristea Isváné, Gavran Mariora lakása. Ahová ma hazavitte a nővérét a nagy per és a szabadságra helyezés után. Gavran Olgával, a dráma főszereplőjével, már nem tudok beszélni, idegei felmondták a szolgálatot és áldozatának özvegye, aki egyben nővére is, valami meleg, ösztönösen mély emberi szeretettel, az előre elkészített fürdő után, ágyba fektette le. Most alszik. Cristeané, az özvegy fogad és mondja el pár szóval, mindazt, amire kíváncsi vagyok. A rettenetes eset után sem tudta megtagadni nővérét, akiért 65 éves édesanyjuk éjszakák óta zokogva imádkozott. Szeretettel fogadta be házába, állásrót gondoskodott számára, lakást keresett részükre, ahová Gavran Olga édesanyjával fog beköltözni. Az özvegy egyedül marad, abban a házban, ahol minden férfiére és férje apró tárgyain keresztül, a drámára emlékezteti. Gavran Olga pedig dolgozni fog és vezekelni és megpróbálja elfelejteni életének ezt a szörnyű eseményét, amelyért sem a bíróság nem ítélte el, sem pedig testvére, aki talán még többet szenvedett mint ő, a dráma hőse . . . (Ky.)

Pardon,
egy percire!

megindította az eljárást ellenük, több helyen házkutatást tartottak és ez alkalmossal a legtöbb gyanusítottnál találtak az inkriminált röpcédulákból. Letartóztatásba helyezték az ügy összes szereplőit, akik négy és fél hónapig voltak vizsgálati fogságban, míg most a vizsgálat abba a stádiumba jutott, hogy a kiadott ügyészí vádindítvány alapján az aradi törvényszék tárgyalásra tűzhetné ki az érdekes ügyet, amelyben a védői tisztet Ghermanu Dante aradi ügyvéd látta el.

Az aradvárosi mozgószínházak műsora

5, negyed 8 és negyed 10 órakor:

CENTRAL MOZGÓ: A FEKETE GÁRDA. (PREMIER). A világháború egy rendkívül érdekes epizódját tárgyalja ez a film, melynek középpontjában az angol hadsereg egyik kiváló tisztje és a felkelő hűdük szépséges hercegnője állnak. Remek hadszíntéri felvételek. MYRNA LOY, VICTOR MC LAGLEN a főszerepekben.

SELECT MOZGÓ: SZABAD A CSÓK. Norma Shearer jelentőségteljes debutálása ez a szerep a beszélő film korszakában, mely egyben igazolása annak a hallatlan népszerűségnek, mely a közönség részéről megnyilvánult a művészről iránt néma szerepeiben. Ez a kép különben pecsétje azok véleményének, akik haragot tartják, hogy igenis létezik még őznetlen, igaz szerelem.

JÖN A SUPER-VILÁGLÁGER: A CSÁSZÁR-VADÁSZ.

H I R E K

A „függetlenségi nyilatkozat“

Április 13-ika nevezetes dátum a magyar szabadságharc történetében.

Ekkor gyűlt össze 1849-ben Kossuth Lajos elnöke alatt a debreceni országgyűlés a református nagytemplomban s kimondotta a függetlenségi nyilatkozatot, mellyel a Habsburg-házat trónvesztettnek nyilvánította. A határozatot Szacsay György fogalmazta meg s országszerte nagy lelkesedés követte.

Hasonló detronizálási határozatot már II. Rákóczy Ferenc idejében is hozott az ónodi véres országgyűlés 1707-ben, mely alkalommal Rakovszkyt és Okolicsányit felkoncolták.

A debreceni függetlenségi nyilatkozatnak hibája volt az, hogy a forradalmi deklarációt éppen templomban, a békes istenhajlékban mondták ki; továbbá az is, hogy az összegyűlt nem számoltak a külföld elismerésével, melynek közvéleménye nem csatlakozott támogatónak a független Magyarország eszméjéhez.

Ezen forradalmi határozat bősítette fel még jobban Bécset, amely most orosz segítség után fordult és így következett be a gyászos leveretés, majd a világsíri fegyvertétel és az október hatodik kiégések.

Április 13. épp úgy, mint március 15. a lelkesedés ünnepe volt, de keserű volt a szalmatüzet örökké követő súlyos bánat.

Páris Lajos.

— **IDÓPROGNÓZIS.** Változékony, szeles idő várható, további hőszűnyedéssel és lecsapódásokkal.

— **Miklós királyi herceg Párisba repült.** Bucarestből jelentik: Miklós királyi herceg ma délelőtt féltizenegy órakor a baneasai repülőtérről utrakelt. A királyi herceget, aki egyenesen Párisba repült, Jacob Vladescu tábornok kísérte el. Miklós herceg tudvalevőleg egy évi szabadságát most kezdte meg.

— **Ghica a királynál.** Bucarestből jelentik: Ghica a külügyminiszter ma délelőtt megjelent az uralkodó előtt és betérjesztette az új berlini és varsói nagykövetek kinevezéséről szóló dekrétumot.

— **Pop C. István nagy beszéde az Interparlamentáris Unió ülésén.** Bucarestből jelentik: Pop C. István az Interparlamentáris Unió genfi gyűlésén ma hatalmas beszédben vázolta a moldvai köztársaság területén élő románság rettenetes üldözését. Kérte az Uniót, hasson oda, hogy az egész világ civilizált emberisége emelje fel tiltakozó szavát a szovjet határtalan embermészárlása ellen.

Jön! A császár vadász

— **Sanghaiból önálló államot csinálnak.** Moszkvából jelentik: Az orosz sajtó élénken foglalkozik egyes politikai csoportok olyirányu tárgyalásával, hogy Sanghait önálló szabad állammá kiáltásák ki. Sanghai harminc évig lenne szabad állam, nemzetközi rendőrség védelme alatt és ez idő alatt idegen államok csatahajókat nem küldhetnek az ottani vizekre. Ezzel akarják életet venni a japán-kínai konfliktusnak. Sanghai a tervek szerint harminc év után ismét Kinához tartozna.

GELINEK LÖTTE

növendékeinek hangversenye 17-én este a Minorita kulturházban az árvizkárosultak javára.
Jegyek: OLAHNÁL

— **Kormánybuktató akciót kezd a liberális párt.** Bucarestből jelentik: A Viitorul ma vezetőhelyen bejelenti, hogy a liberális párt nagyszabású kormánybuktató akciót kezd. Az akció élén Ducea elnök áll, aki a párt április tizenhetedik bucaresti-i nagygyűlésén nagy beszédben világosítja fel az ország közvéleményét. Ezeket a gyűléseket még ebben a hónapban megismétlik Csernovicban, Kisevben, lasiban és Kolozsvárott.

Orvosolta az ármaximáló bizottság az aradi malomipar eddigi súlyos helyzetét

Neuman Károly báró felszólalása a maximáló-bizottság ülésén — Megszűnt az aránytalanság a nullásliszt- és a főzöliszt-árak között — A többi árak változatlanok

Aradváros maximális ármegállapító bizottsága hosszas szünet után ma tartotta meg ülését, amelyen az aradi malomipari vállalatok képviselőit báró dr. Neuman Károly személyesen vett részt. A bizottságnak Radu dr. bizottsági elnök elnökletével ugyanis arról kellett határozni, hogy az emelkedő buzaárakra való tekintettel milyen arányban emeljék fel a helyzetnek egyáltalán már meg nem felelő aradi lisztárakat.

Báró dr. Neuman Károly tartalmas felszólalása során meggyőző erővel világította meg az aradi malomipar helyzetét az új buzaáralakulásokkal kapcsolatban:

— Az aradi malmok — mondotta Neuman Károly báró — nem kívánnak hasznot kivívni maguknak. Kivánságuk csupán csak annyi a jelenlegi helyzetben, hogy ne viseljék továbbra is méltánytalanul azt a veszteséget, amellyel már hetek óta lisztet bocsájtanak a fogyasztók rendelkezésére. Csak azt kérjük, hogy az újabb veszteségeket ne kényszerítse ránk az igen tisztelt városvezetés.

— Az árvíz következtében az amugy is nehéz helyzet még súlyosbodott. Az arad-temesvári vasútvonal megszakadása napok óta kizárja a piacról a bánáti búzát és elzárja a nagylaki, pécskai gabonapiacokat. Ebben a helyzetben tekintettel kell lennie a város vezetőségének is a malmok érdekeire, amelyek

csupán abban a kivánságban foglalhatók össze, hogy mentesítsék a további veszteségek válalásától.

Dr. Neuman Károly báró mely hatást keltett szavai után az aradi pékiparosok képviselője, Scholtz, majd a husiparosok képviselője és a Kereskedelmi és Iparkamara delegáltja szólaltak fel. A szakvélemények meghallgatása után Jac Jenő gazdasági tanácsos tette meg javaslatait, amelynek értelmében az ármaximáló-bizottság a lisztárakat az alábbi módon vette revízió alá:

A nullás-liszt kilóját olcsóbbá tette, 6 lejtben maximalva árát. Ezzel szemben emelte a 4-es főzöliszt árát 4.80 lejre és a 6-os liszt árát 4.30 lejre. Ez az emelés tulajdonképpen lényegtelen a fogyasztó nagyközönség szempontjából, mivel eddig a nullás-liszt ára volt aránytalanul magas a főzöliszt alacsonyabb árával szemben. A két lisztfajta közötti árdifferencia rendszerint egy lej volt a nagyban árban: most még 20 banival tette olcsóbbá a bizottság. A buzaárak emelkedéséhez arányítva, ez a plusz-árdifferencia ma körülbelül megközelíti a tényleges helyzetet és lehetővé teszi a liszt és a kenyér-árak normálisabb kiegyensúlyozását. A többi maximális árak továbbra is érvényben maradnak. Az érdekelt hallgatólag tudomásul vették az új hatósági árakat, amelyeknek ellenőrzésére a rendőrségnek szigorú utasítása van.

— **Meghosszabbították a parlamenti ülésszakot.** A fővárosban megjelenő Epoca című lap biztos forrásból jelenti, hogy a parlamenti ülésszakot április huszonketedikéig meghosszabbítják.

Jön! A császár vadász

— **Házasság.** Lpsonezy Gizella és dr. Cornel Vladislav ügyvéd házasságot kötöttek.

— **Bezárják a bucaresti-i teológiai internátust.** Bucarestből jelentik: A rendőrség ma hosszabb jelentést nyújtott be a belügyminiszternek, amelyben a teológiai internátusban leírt sulyos botrányról számol be. A rendőrségi jelentés véleménye szerint, elkerülhetetlennek látszik az internátus bezárása és kiszivárgott hírek szerint, a belügyminiszter is magáévá tette a rendőrség véleményét és az internátus bezárása ma délután meg is történik.

Poloskairást, parketta tisztítást végez
LOVAS, Strada Oituz No. 111.

— **Szerelmi tragédia.** Debrecenből jelentik: Tóth Gyula 23 éves dús gazdag tisztaszentimrei kereskedő, Tiszaszőlős határában lévő nyaralójába csalta Takács Erzsébet 20 esztendőes leányt, akit megölt, majd öngyilkos lett. Levelet hagyott hátra, amelyben bejelenti öngyilkosságát és azt írja, hogy a leányt magával viszi, mert nagyon szereti.

Jön! A császár vadász

— **Árvíz Magyarországon.** Tokajból jelentik: A Bodrog 15 centimétert apadt, a város nagyrésze azonban még mindig víz alatt van. 800 ember hajléktalan. A kisebb községekben házak nagyrésze összeomlott. Kecskemét határában 2000 hold áll víz alatt. Szegednél a Tisza vízállása elérte a 9.12 métert, komoly aggodalomra nincs ok.

— **Trencsénteplic — inzolvencia!** Prágából jelentik: Trencsénteplic fürdőigazgatósága fizetési képtelenséget jelentett. A nagyhirű fürdő tizenkilenc millió koronás inzolvenciája az utóbbi hónapok legnagyobb gazdasági összeomlását jelenti. A hitelezők száma eléri a háromszázat. A vagyoni státusba tizenhatmillió csehkoronát vettek fel, amit azonban a részben magasra becsült ingatlanok, részben adóssággal megterhelt erdőségek tesznek ki. Az igazgatóság a fizetési képtelenséget a rossz gazdasági helyzettel indokolja. A lakosság kétségbeesve látja a hajdan virágzó fürdőtelep pusztulását.

— **Öngyilkosság az Ilona-uccában.** Ma reggel jelentették a hatóságoknak, hogy a Str. Minervei (Ilona-ucca) 29. szám alatt Belik Sándor 65 éves lakos felakasztotta magát és mire tettét észrevették, már csak a beállott halált állapították meg. Az öngyilkosságról Lust Ferenc dr. hatósági orvos jelentést tett a rendőrségnek, amelynek megkeresése alapján az ügyészség megadta a temetési engedélyt.

Jön! A császár vadász

— **Szabadlábba helyezték a gázoló sofírt.** Vasárnap a Bulevard Regeie Ferdinand (Boros Béni-téren) levő Dengl-ház előtt Gherman Atanasiu elütötte autójával özv. Deheleanné aradi lakost. A bal set következtében az idősebb asszony súlyosabb sérüléseket szenvedett, az autót vezető Ghermant a rendőrség őrizetbe vette és kihallgatása után ma délelőtt kísérte át az ügyészségre. Ludosan Miklós vizsgálóbíró hallgatta ki a bal esetet előidéző autóvezetőt, akit kihallgatása után szabadlábba helyezték. Az eljárás azonban tovább folyik ellene.

— **Az AKE teniszjátékosait értesítjük,** hogy f. hó 15-től—25-ig naponta d. e. 11—1-ig és d. u. 6—fél 8-ig a teniszbeosztásokra a jelentkezések újból megkezdődnek. Jelentkezéseket személyesen és csak a díjak előzetes lefizetése ellenében fogadunk el. Régi játékosok elsőbbségi jogát f. hó 22-ig tartjuk fenn. Kérjük a szekrényeket sürgősen kiüríteni.

— **Áldott állapotban levő nők és ifjú anyák** a természetes „Ferenc József” keserűvíz használatát által rendes gyomor- és bélműködést érnek el.

Adomány az árviz-károsultaknak

Ma ezerlejes adomány érkezett az Aradi Közlönyhöz.

Mindjobban megnyilatkozik Arad társadalmának meleg együttérzése az árviz sújtottjaival, a hajléktalanná vált családok százaival. Az *Aradi Közlöny* kötelességéhez hiven, teljes energiával folytatja gyűjtési akcióját, amelynek célja új otthon terepíteni azoknak, akik most házaik romjai mellett állanak kétségbeesetten. A mai napon egy ezerlejes adomány érkezett be hozzánk s külön emlékezünk meg a követésre méltó példáról. Popovits Aurel küldötte be hozzánk az adományt, amelyet a sok ezer szerencsétlen ember nevében örömmel teli szíjjal köszönünk meg.

Mai gyűjtésünk:
 Popovits Aurel 1000 lej
 Eddigi gyűjtésünk eredménye 42.900 lej
 Összesen: 43.900 lej

Várjuk a további adományokat, amelyeket naponta nyilvánosan nyújtunk.

— **RENDES FORGALOM A HEGYALJAI VILLAMOSON.** Az Arad-Hegyaljai Villamosvasút igazgatósága közli, hogy a mai naptól kezdődőleg az összes vonatok menetrend szerint rendszeresen közlekednek.

— Egy hetven éves gazdálkodó rémtette. Ceglédről jelentik: Pintér László 70 éves gazdálkodó felgyújtotta a maga és 20 esztendő leányának ruháit. Az öreg gazda szénnéégett, a leány élő fátylaként futott ki az udvarra és a kutba ugrott, ahol megfulladt. A borzalmas tragédia oka ismeretlen. A 20 éves leány éppen esküvőjére készült, amely rövidesen megtörtént volna.

— Nagy tűzvész gróf Hunyady Ferenc birtokán. Székesfehérvárról jelentik: Gróf Hunyady Ferenc kápolmányéki birtokán nagy tűzvész pusztított, egy cselédház kéményéből kipattant szikra lángragyújtotta a szomszéd épületeket és vízhiány miatt, hat más cselédház, az uradalmi malom elpusztult. Csak később vették észre, hogy az egyik leégett házban bentfelejtették Majdán Gyula három éves kisfiút, aki szénné égett.

Jön! A császár vadász!

— **Meghívás.** Az aradi Magyar Párt Társadalmi, Közművelődési Szakosztályainak, valamint a Liszt Ferenc Zenekari Egyesület és a Melódia Magyar Dalkör elnöksége felkéri tagjait, hogy az árvizkárosultak segélyezése tárgyában tartandó értekezleten folyó évi április hó 13-án, szerdán este fél hét órakor a Magyar Párt irodájában teljes számban szíveskedjenek megjelenni. Elnökség.

Egy nagyon szép alig használt francia háló, amely 10 darabból áll azonnal eladó (V. Szarvas-uca 2.)

— **Feljelentés egy bank vezetősége ellen.** Érdekes ügyben tüzte ki ma a főtárgyalást az aradi törvényszék Constantinescu—Alexandrescu-tanácsa. Az ügy előzménye egy bünvádi feljelentés volt, amelyet egy aradi ügyvéd adott be egy aradi román bank több igazgatósági tagja és egy ismert aradi ügyvéd ellen. A feljelentés szerint, az ismert ügyvéd, mint csődtömegmondnok, a többi vádlottal, mint a román bank igazgatósági tagjaival, oly értelemű elszámolást kötött, amely — mint a feljelentés mondotta, — kimerítette a sikkasztás kritériumát. A feljelentés alapján megindult a vizsgálat és az érdekes ügyben a törvényszék mára tüzte ki a főtárgyalást. Tekintettel azonban arra, hogy a törvényszék megállapítása szerint a vizsgálat nem volt a főtárgyalásra teljesen befejezve, az újabb tárgyalást június 21-ikére halasztotta el.

— **A Gutenberg-Dalkör** értesíti működő tagjait, hogy ma, szerdán este a szokott helyen és időben a vegyeskar énekpróbát tart.

BÁRSONY divatrevüje szenzációs műsorral az Iparos Otthonban

vasárnap délelőtt fél 12 órakor

Belépés díjtalan.

Számozott jegyek oszlórtők reggeltől kaphatók a Bársony-üzletben.

A Kamara megszavazta a szeszmonopóliumot

Követelték a közalkalmazottak vagyonevizitóját — Az uttörvényt is megszavazta a Kamara

Bucurestiből jelentik: A Kamara mai ülésén Negura képviselő kifogásolta, hogy a közalkalmazottak vagyonevizitójáról szóló törvényjavaslat még mindig nem került a parlament elé, pedig az ország közvéleménye figyelemmel várja ennek a fontos törvényjavaslatnak azonnali letárgyalását. Miculescu elnök megnyugtatta a felszólaló képviselőt, hogy a javaslat egy-két napon belül a képviselőház elé kerül. Azután folytatták a szeszmonopólium törvényjavaslatának szakaszonként való vitáját és elfogadták Trancu lasi azon indítványát, hogy ecetet ezután csak borszeszből szabad gyártani.

A Kamara ma délutáni ülésén egész sereg törvényjavaslatot szavaztak meg. Ezek között szerepel a szeszmonopólium, melyet 146 szavazattal 5 ellenében fogadtak el. Megsza-

vazták a főiskolai oktatásról szóló törvényjavaslatot, továbbá a középiskolai törvény egyes szakaszait módosították. Iorga közoktatásügyi miniszter kijelentette, hogy jövőben a középiskolai tantárgyak mindegyikének határozott katedrája lesz és versenyvizsga útján fogják ezeket a katedrákat a középiskolai tanácsok elnyerni.

A Kamara ezután az uttörvényt szavazta meg, majd a légügyi minisztérium felállításáról szóló javaslat tárgyalására került a sor. Ennél a pontnál Radulescu javaslatára elhatározták, hogy a légügyek intézésére csupán alminisztériumot szervezzenek a hadügyminisztérium kebelében.

KONVERZIÓS TÖRVÉNY
 magyar fordítása előjegyezhető Sándor Ferencnél.

Az aradi iparosság kétszázhuszonöt ezer lejt adományoz az árvizkárosultaknak

— **Nagyarányu gyűjtési akció — Előadások az Iparosotthonban — Az aradi Sportszövetség footballmérkőzéseket rendez az árvizkárosultak javára**

Az *Aradi Közlöny* mai számában részletesen beszámolt arról, hogy az aradi iparosintézmények nagyarányú akciót indítanak az árvizsújtotta iparosok felsegélyezésére érdekében. Reinhart Gyula felhívást intézett az összes iparos-intézményekhez, hogy ma este a segélyező-bizottság megalakítása céljából jelenjenek meg az Iparos Otthon könyvtártermében. Ma este kilenc órakor kezdetét is vette az értekezlet, amelyen a következő iparos-intézmények képviseltették magukat: az aradi Ipartestület, az Aradi Iparosok Hitelszövetkezete, az Aradi Iparosok Temetkezési Csoportja, az Iparos Otthon, a Polgári Jótékony Egyesület Temetkezési Csoportja. A fentemlített iparos-intézmények képviseletében a következők vettek részt az értekezleten: Reinhart Gyula, Olariu Iustin, dr. Gabos Jenő, Kalmár József, Schüfter Richárd, Moskovitz Izidor, Bakács Miksa, Hönig Árpád, Mizera József, Kőszeghy Emil, Hillyer Mihály, Zombory Gyula, Vandracsek Ignác, Székely Béla, Pápai Lajos, Glück József, Szablóczky János, Czeiler István.

Az értekezleten Reinhart Gyula elnökölt, aki rávilágított arra, hogy számos iparos-exisztenciát tett tönkre az áradás: házukat, szerzőségeiket, gépeiket vitte el és hogy sürgős, halaszthatatlan segítségre van szükség. Reinhart Gyula beszédének elhangzása után az egybegyűltek egyhangulag elhatározták az „*Aradi Iparos Intézmények Árvizsegélyező Bizottságá*”-nak megalakulását. Ennek a bizottságnak Reinhart Gyula lesz az elnöke, míg tagjai mindazok, akik a mai értekezleten résztvettek. Elhatározták azt is, hogy a bizottság a legszelebbkörül akciót indítja a gyűjtés érdekében, amelyet az iparos intézmények fognak adományaikkal megnyitni. Az összegyűjtött összegekből készpénz-segélyeket nem fognak folyó-

sítani, hanem az árvizkárosult iparosoknak csak természetbeni segílyt fognak nyújtani. Hangsúlyozta a bizottság, hogy ezekben a segélyekben csak önálló iparos részesülhet. Egyben kiküldtek egy albizottságot, amelynek az lesz a feladata, hogy felbecsülje azokat a károkat, amelyeket az önálló iparosok szenvedtek. Azoknak az iparosoknak, akiknek házáat megrongálta vagy rombadöntötte az ár, építési anyagokat bocsátanak rendelkezésükre, míg a többiek szerszámokat és gépeket fognak kapni.

Az értekezlet folyamán az egyes iparos intézmények bejelentették, hogy milyen összegekkel járulnak hozzá az akcióhoz. Az alanti számok azt bizonyítják, hogy Arad iparossága megértette az idők szavát és valóban követésre méltó áldozatkészséggel veszi ki részét az árvizkárosultakat segítő akcióból. Így: az Aradi Ipartestület százezer lejjel, az Aradi Iparosok Hitelszövetkezete ötvenezer lejjel, a Polgári Jótékony Egyesület Temetkezési Csoportja ötvenezer lejjel és az Aradi Iparosok Temetkezési Csoportja 25 ezer lejjel, vagyis összesen kétszázhuszonöt ezer lejjel nyitja meg az árvizsújtotta iparosok segélyező akcióját.

Itt írjuk meg, hogy tegnap délután az iparos intézmények tisztviselői Szablóczky János szövetkezeti titkár elnöklése alatt értekezletet tartottak, amelyen elhatározták, hogy fizetésük öt százalékát felajánlják az árvizkárosult iparosok alapja javára. Az Iparos-Otthon műkedvelői pedig elhatározták, hogy négy előadásuk jövedelmét ugyancsak a fentemlített alap javára fordítják.

Ma este gyűlést tartott az Aradkerületi Sportszövetség vezetősége, amely elhatározta, hogy vasárnap ugy délelőtt, mint délután football-mérkőzéseket rendez és ezeknek jövedelmét az árvizkárosultak javára ajánlja fel.

Az aradi nők eredményes gyűjtési akciója az árvízkarosultak részére

Gyűlés a Minorita-rendház nagytermében — A katolikus egyesületek együttes akciója — Már eddig is sok ruhát, élelmiszert és butort gyűjtöttek

A Minorita-rendház gyűléstermében ma délután 5 órakor jöttek össze a katolikus egyesületek vezetői, akik az árvízkarosultak felségélyezése érdekében tartottak értekezletet. Az egyesületközi ülést dr. *Lakatos Ottó* plébános nyitotta meg, aki néhány részvételtjes szóval vázolta a szerencsétlen hajléktalanok szomorú helyzetét és együttműködésre, intenzív és gyors munkára hívta fel a hitbuzgalmi egyesületeket. A plébános elismerőleg említette fel a Szociális Misszió megmozdulását, amely a Neuman-palotában a Tabajdyuccai részébe költözött Joanovics szücsület volt helyiségében varrodát állított fel, ahol maradék anyagokból ruhákat, legszükségesebb alsóneműket készítenek az árvízkarosultak részére. A plébános hivatal ruhagyűjtési akciót szervezett meg, melyet a katolikus cserkészek segítségével folytatnak le figyelemreméltó sikerrel. Az asszony és leánykongregációk élelmiszert, ruhaneműt és butorgyűjtést folytatnak a Szent Imre férfikongregációval együttesen, szintén szép eredménnyel.

Dr. *Lakatos Ottó* felszólította ezután az egyesületek megjelent vezetőit, hogy egyezzenek meg a további egyesített munkálkodás irányában. *Szőcs Didák* minorita rendtag ajánlotta, hogy egy bizottságot alakítsanak, mely az akciót vezesse. Az értekezleten megjelentek a következő jótékony hölgyek: *Steinitzer Zseni*, *Dengl Alajosné*, *Simon Berta*, dr. *Borsos Béláné*, *Schwefler Ilonka*, *Crăznic Jenőné*, *Pintér Ilonka*, *Hajas Illésné*, *Burnác Kornéli*, dr. *Alexin Sándorné*, *Groszmuk Józsefné*, *Stine Erzsébet*, *Tereanu Anci*, *Papszt Koleta* és még többen. A minorita rendház részéről dr. *Wild Endre*, *Mahig Berard* és *Szőcs Didák* vettek részt a gyűlésen.

Steinitzer Zseni a Szociális Misszió nevében kérte, hogy az egyesületek minden összegyűjtött élelmiszert küldjenek azonnal a volt Zita-kórházba, ahol a Misszió tagjai konyhát állították fel az árvízkarosultak részére. Ezután a butor és háztartási cikkek gyűjtésének kérdése merült fel. Ez irányban olyan határozatra jutottak, hogy az adakozók neveit feljegyzik és aki nem akarja azonnal elszállíttatni adományát, azt majd csak akkor keresik fel újból, amikor már lesz hová elhelyezni a butorokat. Azon adakozók, akik nyomban át akarják adni a felajánlott butortárgyat, jelentsék be a plébánia hivatalnál címüket és a katolikus cserkészek elszállítják a holmit, melyet a Misszió épületének raktárhelyiségében helyeznek el mindaddig, amíg kiosztásra kerül. Az Oltár-egyesület és a Mária Kongregációk vezetői felajánlották segítségüket a *Vásárhelyi Janka* által megindított akcióhoz, amely az összegyűjtött ruhák kijavításával és a maradék anyagok megvárrásával foglalkozik.

A ruhagyűjtési akció

Tereanu Anci, a leányok kongregációjának vezetője beszámolt eddigi munkálkodásuk eredményéről. Tekintélyes mennyiségben szedtek össze cipőket, férfi és női, valamint gyermekruhákat, kabátokat, kalapokat és mindenféle szükségleti cikket. A Neuman-féle Textilgyár a mai napon 200 méter szövetet adományozott a kongregáció gyűjtőakciójának. Az értekezlet további folyamán több felszólalás történt. Dr. *Lakatos Ottó* a pénzgyűjtés tervét vetette fel, azonban ez irányban nem történt határozat. Dr. *Borsos Béláné* bejelentette, hogy szintén csatlakozik az elnöklete alatt álló Polgári Jótékony Nőegylettel a katolikus egyetlek együttes munkálkodásához. Panaszok is merültek fel aziránt, hogy a város ruhagyűjtési akciója nem egyenlő mérlegelés szerint folyik. *Egyes nőegyletek vezetői autóval járják be a kerületeiket, míg a többiek gyalog kénytelenek a ruhagyűjtési körutat megtenni.*

Az ülés hat óra után ért véget, miután olyan határozatra jutottak, hogy az eredményes együttműködés érdekében az összegyűjtött élelmiszereket a volt Zita-kórházban, a ruhaneműeket a Szociális Misszió épületébe utalják kiosztás végett. A plébánia-hivatal pedig irodát állít fel, ahol a jelentkező árvízkarosultakat írják össze és a legjobban rászorultakat kiutalják segélyezés végett.

Szorgalmas kezek munkája

Itt említjük meg azt a lelkes, fáradhatatlanul agilis hölgygárdát is, amely a Neuman-ház főtéri üzlethelyiségében naphosszat zakatoló varrógép mellett dolgozik és szorgalmas kezü munkája nyomán gyermekruhák, ingecskék, alsóneműk és kabátok formálódnak a maradék anyagokból. *Wittauschek Lajosné* körültekintő, gondos irányítása mellett dr. *Alexin Sándorné*, *Antalfy Giza*, *Csurgay Ilona*, *Dániel Kamilla*, *Derecskeyné*, *Domány Jánosné*, *Hehs Béláné*, *Horváth Ella*, *Magyar Ilma*, *Sármezey Nuci*, ifj. *Schartner Sándorné*, *Szemző Arminné*, dr. *Szell Lajosné*, *Vásárhelyi Jánosné* és *Vigyázó Lászlóné* felváltva dolgoznak. Az aradi hölgytársadalom megmozdulása a legbiztosabb ígéret arra, hogy az árvíz szerencsétlen hajléktalanai mielőbb segítségben részesülnek

Revolveres merényletet kísérelt meg László Dezső volt aradi bankigazgató ellen egy nagyváradi őrmester

Izgalmas pillanatok a Marmorosch-bank nagyváradi helyiségében — „Azonnal lelövöm, ha betétemből nem fizet ki tízezer lejt!” — Egy elkéseredett betétes életveszélyes fenyegetése

Nagyváradról jelentik: Idegdermesztő kalandban volt része *László Dezső* bankigazgatónak, aki a Marmorosch, Blank & Co. nagyváradi fiókját vezeti. *László Dezső* Arad pénzügyi és társadalmi köreiből igen jól ismerik, hiszen a Marmorosch, Blank & Co. nagyváradi fiókjának igazgatója éveken át működött Aradon, ahol általános közkedveltségnek örvendett. *László Dezső* néhány héttel a bank kényszeregyezségi kérelme után helyezték el Aradról, amikor is a nagyváradi fiók addigi igazgatója Bucurestibe távozott. A nem mindennapi esemény részleteiről az alábbiakban számol be *Aradi Közlöny* nagyváradi tudósítója:

A bankban ma délelőtt is, mint máskor, rendszeresen folyt a munka. A helyiségben kevés tisztviselő volt, ügyfelek pedig nem tartózkodtak a bankban, mivel a Marmorosch Bank tudvalevőleg még nem kezdte meg rendszeres működését. *László Dezső* igazgató szobájában ült és iratai fölé hajolva dolgozott.

Ekkor egy őrmester lépett a bank helyiségébe, aki *László Dezső* igazgatót kereste. Az egyik hivatalnok bekalauzolta az őrmestert *László Dezső* irodájába, aki miután megtudta, hogy az őrmester a bank egyik betétese, szolgálatkészen állott annak rendelkezésére. Miután a hivatalnok eltávozott, az őrmester egy betétkönyvet vett elő, amely harmincezer lejtje volt kiállítva.

— Ez a betétkönyv az én nevemre szól, a pénz az én pénzem — mondotta az őrmester — és azért jöttem, hogy fizessenek ki.

— Én nem tudok önnek pénzt adni — válaszolta *László Dezső* igazgató. — A bank fizetéseképtelen, de a betétesek ügye rövidesen elintézt nyert. Sziveskedjék addig türelemmel lenni és ekkor ön is meg fogja kapni követelését.

SPORT KÖZLÖNY

Kerületi megbizottakat neveztek ki a román B) válogatott összeállítására

Bucurestiből jelentik: A labdarúgó szövetség válogató bizottsága — mint már hirt adtunk róla — elhatározta, hogy felállítja a B. válogatott csapatot, hogy a nagy válogatott egyrészt meg legyen kímélve a könnyebb nemzetközi meccsek felesleges fáradsalmaitól, másrészt, hogy annak megfelelő tartalékjai legyenek. A válogató bizottság a tartalékcsoportot úgy kívánja összehozni, illetve a számbavehető játékosokat megállapítani, hogy kerületi megbizottakat nevezett ki, akik hétről-hétre jelentéseket küldenek Bucurestibe a játékosok formájáról. Az eddig kinevezett megbizottak a következők:

Aradon: dr. N. Boncicat kapitány. Brassóban: dr. Ritter Sámuel. Cernovician: T. Protopopescu. Constancában: S. Buiuc. Nagyváradon: dr. Morar Teofil. Ploestiben: Luigi Nery. Resicán: Szilágyi Alajos. Szatmáron: Kiss Kálmán. Temesváron: J. Zansaga kapitány. Marosvásárhelyen: Caluseru kapitány. Lugoson: dr. T. Sevici.

A többi városokban később fogják kijelölni a tudósítókat.

O Válogató teniszmérkőzések Románia Davis Cup-csapatának összeállítására. Bucurestiből jelentik: A Londonba utazó Davis Cup-csapat összeállítására a teniszszövetség április 27. és 29-ik napjaira válogató mérkőzéseket tűzött ki, melyekre Poulieffet, Misut, Rétit és Cantacuzinót hívták meg. A mérkőzések ötszettek lesznek és minden játékos mindegyikkel fog játszani.

A barátságosnak indult párbeszéd ekkor meglepő fordulatot vett: a betétes előrántott egy revolvért és a direktor homlokának szegezte:

— Én most magát azonnal lelövöm — mondotta fenyegetően — és végzek önmagammal is, ha azonnal nem ad tízezer lejt nekem!

Rémületteltjes pillanatok következtek. A halottsápadt igazgató természetesen nem mert segítségért kiáltani, mivel tartott attól, hogy a merénylő őrmester abban a pillanatban elsüti a fejének szerzett revolvért. *László Dezső* végül is visszanyerte lélekjelenlétét és bár látta, hogy komoly fenyegetésről van szó, alkudozásra fogta a dolgot:

— Nem adhatom oda magának a kért tízezer lejt, mivel erre nincs felhatalmazásom, de adok a magaméból ezer lejt, rögtön hozom is.

Megérkezik a rendőrség

Ezzel *László Dezső* igazgató gyorsan átment egy másik terembe, ahonnan a rendőrségre telefonált. Aztán visszatért a pénzzel, a mai időben ugyancsak veszedelmes precedenst teremtő betéteshez. Alig telt el néhány pillanat, megérkezett a rendőrségről két detektív, akik valótára fogták az őrmestert. Ez azonban tagadta, hogy életveszélyesen megfenyegette volna *László Dezső* igazgatót.

— Nincs is nálam revolver — mondotta.

Megmotozása alkalmával azonban valóban egy megtöltött revolvért találtak nála, ami afra vall, hogy az őrmester valóban elkövetette volna végzetes tettét. A nagy feltűnést keltett ügyben az illetékes hatóságok bevezették a vizsgálatot.

Adakozzunk

az árvízkarosultaknak!

HORVÁTH Rádió-klinika

javít
átépít
karbantart

Str. Cercetasilor (Szt. Pál-u.) 7.
Akkumulátor töltés.

pata munkálatokat végzett, az Önálló Kereskedők, az Önálló Iparosok Teltsch Henrik vezetésével, a Magyar Párt ifjusági csoportja Tövisháti János vezénylete alatt, azonkívül a Madár József-féle, anyagkiosztásra és szerszámszállításra beosztott csapat mind kiemelkedő, gyönyörű munkát végeztek. Ifj. Szendrey Mihály Mikaláknán működött.

A bodrogi gátnál levő munkálatoknál kitűntették magukat: báró Neuman Ferenc, Gerold Ferdinánd, Cristea János, Heim József, Mátyás Albert és Zarándi Béla, az aradi Felsőkereskedelmi iskola hallgatói, akik odaadón dolgoztak a legkritikusabb éjszaka. Meg kell emlékezni arról a szinte emberfeletti munkáról, amely a Szél-uccában levő városi vízmű-telepen folyt, Arad vízműveinek megmentéséért. Itt Tripa Mihály gépüzemigazgató vezérlésével dolgoztak napokon és éjszakákon keresztül az emberek és munkájukat teljes siker koronázta. A vízművek sértetlenek maradtak, Arad vízellátását biztosították. Itt dolgozott Taugner Ferenc városi mérnök, az Ablonci és Bustin-cég alkalmazottja is. Schillinger mérnök vezetésével dr. Pop és dr. Covacevici városi tisztviselők, valamint Tóth Péter, Gábor Péter és Azary Ádám.

A közvélemény elismerése

Megvető bátorsággal dolgoztak: Fritz Sándor, Elemér Gyula, Hubert P., Magyar Béla cserkészparancsnok, Aranyosi, Schlosser, Kiss, Gerő Sándor, Frankl Ernő, Frankl Endre, Somogyi Jenő, Csáky Károly, Huszák Ferenc, Engelhardt Ernő, Mityko Dezső, Czeiler Jenő, Kemény Géza, Somogyi János, Sándor István, Pálfi Gyula, Baky Károly, ifj. Domán Sándor, Oszter Károly, Oszter József, Azari András, ifj. Halik Péter, Havas István, Zöldi Ferenc, Salamon Imre, Kovács István, Kun Sándor, Nagy János szücsmester és még mások.

Zsigmondházán szintén fáradhatatlan mentőgárda működött János hentesmester, Berecy kertész, Hesz Géza, Gyarmthy Géza és Krebsz lakatosmester gondos vezetése mellett.

De ki tudná feljegyezni valamennyiük nevét, akikről mindeddig nem adtunk hírt, akik derekas munkájukkal igazán részvevők a közvélemény osztatlan elismerésére...?

Az árvíz hőseinek neve szálló igeként fog utódainkhoz eljutni és tettük ragyogó emléke sokáig élni fog Arad történetében, kronikásaink ajkán, mint azoké, akik a pusztulástól mentették meg Aradot.

Moldovan Sabin, a feketeszesz vizsgálóbírója, lemondott megbízatásáról

Beadványában kimerültségére hivatkozott — Felettes hatósága elfogadta a lemondást és Ludosan Miklós vizsgálóbíró biztatásával meg a további nyomozással

A pénzügyminisztérium kezdeményezésére közel egy éve indult meg a hivatalos vizsgálat a feketeszesz körüli visszaélések kinyomozására. A vizsgálat teljes apparátussal indult meg és a nyomozás folyamán az Erdélyben kiderített ügyek súlypontja Aradra helyeződött át. A vizsgálat kiszélesítése céljából az igazságügyminiszter Moldovan Sabin dr. aradi törvényszéki bíró személyében külön vizsgálóbíró delegált, akinek feladata kizárólag a feketeszesz körüli vizsgálat lefolytatása volt.

A vizsgálatba bekapcsolódott a kincstár részéről Taranu Victor pénzügyi vezérfelügyelő is és a vizsgálat folyamán nem egy ízben történtek szenzációs őrizetbevételek. Moldovan Sabin dr. személye valósággal biztosítéka volt annak, hogy a vizsgálat teljes pártatlansággal lesz levezetve és a minisztérium rendelkezése az aradi vizsgálóhatóságokat biztá meg azoknak a feketeszesz-ügyeknek kivizsgálásával, a

Elutasította a bíróság Hanzu Nestor két millió lejes keresetét

A bíróság helyt adott az előterjesztett pergálló kifogásoknak — Havi 50 ezer lej hasznót vett alapul Hanzu — Elmarasztalták a perköltségek fizetésében is

Érdekes perben hozott ma ítéletet az aradi járásbíróság. A keresetét Hanzu Nestor aradi droguista adta be a Romániai Vattagyár részvénytársaság igazgatósága ellen és abban 2,200.000 lej megítélését kérte a bíróságtól.

A kereset adatai szerint Hanzu Nestor 1931 márciusában megállapodást kötött a Vattagyár igazgatóságával, amelynek értelmében átveszi a gyár, valamint a Rico-művek alképviseletét a régi királyság területére. A megállapodás létre is jött, azonban még mielőtt Hanzu üzleti működését megkezdte volna, a gyár igazgatósága a szerződést felbontotta és ezzel kapcsolatosan visszavonta a megbízatást is. Hanzu keresetét indított, amelyben kifejtette, hogy a szerződést három évi időtartamra kötötték és arra való tekintettel, hogy számítása szerint havi ötvenezer lej tiszta haszonnal zárult volna üzleti tevékenysége, ezen az alapon tehát 2,200.000 lej elmaradt jövedelem megítélését kérte.

A bíróság több ízben tartott tárgyalást ebben az ügyben és több tanút hallgatott ki. A legutóbbi tárgyaláson a Vattagyár képviselőjében megjelent Hoffrich Béla dr. ügyvéd pergálló kifogásokat terjesztett elő. Ezek szerint Hanzu nem volt a gyárnak alkalmazottja, hanem azzal szerződéses viszonyban álló képviselő. Az általa indított kereset összege túlhaladja a járásbíróság hatáskörébe utalt keresetek összegét és ebben az ügyben a törvényszék illetékes. Azonkívül a megkötött szerződésben a temesvári Lloyd bíróság kizárólagos illetékessége van kikötve, amelynek megfelelően az ítéletnek mindkét fél alávetette magát.

Az előterjesztett pergálló kifogásokat külön vette tárgyalás alá a bíróság és az erre vonatkozó ítéletét a mai napon hirdette ki. Az ítéletben a bíróság helyt adott az előterjesztett pergálló kifogásoknak és azok figyelembe vételével elutasította Hanzu Nestor kétmillió lejes keresetét. Ezenkívül elmarasztalta a perköltségek megfizetésében is, amelyek 3900 lejt tesznek ki.

Gyilkos merénylet

egy magyar származású bécsi orvosprofesszor ellen

A gyilkos bosszúból követte el tettét

Bécsből jelentik: Soukop János 51 éves csehországi illetőségű szabósegéd, egyik forgalmas utcán megleste és agyonlőtte Alexander István világhírű magyar származású orvosprofesszort. A gyilkost elfogták, aki azt

vallotta, hogy 1910-ben már rálőtt egy ízben a professzorra, akit azonban ekkor nem talált el. Tettét, vallotta, bosszúból követte el, mert annak idején a professzor egy operációból kifolyólag eltorzította az orrát. A gyilkos elméleti állapotát megvizsgálják.

Az aradi törvényszék börtönre ítélte, de egyben szabadlábra helyezte a boncesdi gyilkost

Halált okozó súlyos testi sértés címén nyolc hónapi börtönre ítélte a törvényszék — Dráma az asszony miatt — Az ítélet után elrendelték szabadlábra helyezését

Halált okozó súlyos testi sértéssel vádoltan állott ma Popa Alex az aradi törvényszék Seracu-Jonescu-tanácsa előtt. A vád szerint, az elmúlt év november 28-ikán, az esti órákban felkereste a vele egy községben, Boncesden lakó Muntean Floricát, akinek már huzamosabb idő óta udvarolt. Az asszony el is fogadta Popa udvarlását és a

férfi azzal a gondolattal foglalkozott, hogy feleségül is veszi. Közben a falubeliek figyelmeztették arra, hogy az asszony elfogadja mások udvarlását is és ha erről meg akar győződni, igyekezzen váratlan időben meglepni Muntean Floricát.

A bizonyosság megszerzésére az elmúlt év novemberének egyik estéjét választotta ki Popa és amidőn váratlanul megjelent a nő házában, bizalmas helyzetben találta annál Cotoiu Tódort, egyik boncesdi legényt. Popa felelősségre vonta riválisát, aki a veszekedés hevében nekitámadt Popának. A szorongatott helyzetben lévő Popa észrevetve az asztalon egy kést, amelyet felkapott és azzal hasba szurta Cotoiut. A szurás következtében a vétélyárs eszméletlenül esett össze és néhány napi szenvedés után, meg is halt.

Popát a csendőrség letartóztatta és be szállította az aradi ügyészség fogházába, ahol négy hónapig volt vizsgálati fogságban. Úgyben ma volt a iőtárgyalás, amelyen a törvényszék beigazoltnak vette a vádat és halált okozó súlyos testisértés miatt nyolc hónapi börtönbüntetésre ítélte Popa Alexet. A büntetésből négy hónapot a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vett a törvényszék és arra való tekintettel, hogy Lepa Valer dr. védő kérelmében, amelyet Popa szabadlábrahelyezése iránt terjesztett elő, hivatkozott arra, hogy Popa vagyonos ember, akinek szökésétől tartani nem kell, azonkívül büntetlen előéletű, hozzájárult a szabadlábra helyezés iránti kérelemhez és Popa Alex a mai napon elhagyta az aradi ügyészség fogházát. Az ítélet ellen az ügyész felebbezést jelentett be súlyosbírtásért, míg Popa a büntetés lejjebbítését kérte bejelentett felebbezésében.

melyek eredetileg, más bíróságok hatáskörébe tartoztak.

Ezért jelent érthető feltűnést Moldovan Sabin dr. beadványa, amelyet most nyújtott be felettes hatóságához s amelyben delegálásról való felmentését kérte. Beadványában hivatkozott kimerültségére, valamint arra, hogy a feketeszesz-vizsgálat körülbelül befejezést is nyert. Moldovan Sabin dr. delegált vizsgálóbíró kérelmét felettes hatósága kellően indokoltan találta és ezért a holnapi nappal felmentette további delegálásáról. A folyamatban levő ügyek vizsgálatának befejezésével Ludosan Miklós vizsgálóbíró biztat meg, aki ugyancsak a holnapi nap folyamán veszi át a dossziékat Moldovan Sabin dr. törvényszéki bírótól és azoknak áttanulmányozása után kezdi meg a további kihallgatásokat azokban az ügyekben, amelyekben Moldovan Sabin dr. a vizsgálatot már nem fejezhette be.

Kilenc tagu bizottság alakult Aradon, amely a vadászfegyverek elkobzására vonatkozólag dönt

A felosztási rendelet következménye — A fegyvertartási engedélyek bevonása után elkobozzák a vadászfegyvereket — Ciorogariu Jenő vadászati felügyelő nyilatkozata az Aradi Közlöny számára

A belügyminiszterium, mint annak idején az Aradi Közlöny megírta, leiratot intézett az aradi vadászati felügyelőséghez, amelyben közölte, hogy Aradon és Aradmegyében 36 vadászegylet működését betiltja. A rendelkezés indokolása az volt, hogy az egyesületek vezetőségei többszöri miniszteri sürgetés dacára sem terjesztették be a tagok névsorát, valamint a vadászati engedély és a fegyvertartási engedély számát. A rendeletet Ciorogariu Jenő vadászati felügyelő végre is hajtotta és értesítette az egyesületeket a miniszterium felügyesztő határozatáról.

A működés beszüntetésének azonban komolyabb következményei is lettek, mint ahogyan azt általában az egyesületek gondolták. A betiltás ugyanis maga után vonta a tagok fegyvertartási engedélyének bevonását, valamint a birtokukban lévő vadászfegyverek elkobzását is. Ezzel kapcsolatban Ciorogariu Jenő vadászati felügyelő a következőket mondotta az Aradi Közlöny munkatársának:

— Az érvényben lévő rendelkezések szerint vadászfegyvert csak az tarthat, aki tagja valamely működő vadászegyesületnek, vagy pedig önálló vadászterülete van. A 36 vadász-

Ujabb öt százalékkal csökkentik a köztisztviselői fizetéseket Magyarországon

Budapestről jelentik: A képviselőházban gróf Károlyi Gyula miniszterelnök ma terjesztette be a felhatalmazási törvény egy évre szóló meghosszabbítását célzó törvényjavaslatot, amelyet a szociálisták nagy zajjal fogadtak. Szavazás alkalmával a többség elfogadta a javaslatot.

Károlyi Gyula gróf miniszterelnök ma nyilatkozott a sajtónak a legutóbbi adóemelések szükségességéről. Kijelentette, hogy a legközelebb kénytelen megjelentetni a közalkalmazottak illetménycsökkentésére vonatkozó rendeletet is. Hosszas mérlegelés után állapította meg a kormány, hogy a költségvetés egyensúlyát csak ilyen formában lehet helyreállítani. Nyilatkozott Bethlen gróf volt miniszterelnök római utjáról is, amelynek lényegéről nem tud, de semmi esetre sem tárgyal a magyar kormány megbízásából.

A kormány ma este kiadta a közalkalmazottak illetményeinek csökkentéséről szóló újabb rendeletet, amelynek értelmében 2—5 százalékkal csökkenti a tisztviselők fizetéseit.

egyesület betiltásával kapcsolatban, amelyek közül csak az aradi Cerbu, valamint a fuzionált Juno—Diana vadászegyesületek kapták vissza működési engedélyüket, most készíttem el a tagok névsorának kimutatását. A megyei prefekturán kilenc tagu bizottság alakult, melynek tagjai Crisan kerületi vadászati főfelügyelő, Serbanu dr. prefektus, Radu dr. interimár-bizottsági elnök, Moga dr. rendőrkezes, Lázár Ágoston dr. subprefektus, Riscutia ezredes, Stoicioiu csendőrparancsnok, Iovanescu őrnagy és Vulpe főügyész, akik a kimutatás elkészülte után átvizsgálják azokat és döntenek arra vonatkozólag, hogy kiktől kell bevonni a fegyvertartási engedélyt. Természetesen az engedély bevonása a vadászfegyverek elkobzását is jelenti és ez alól kivételt csak az

Zsába
gyorsan enyhül

Sloan's Liniment bámulatosan gyors hatása. Ha masszírozás nélkül alkalmazzuk a fájó testrészen, a fájdalom elűnik. Kísérlelje meg Sloan's Liniment-et zsába, rheuma, izom és idegfájdalom minden esetében. Milliók használják. **SLOAN'S LINIMENT** megöli a fájdalmat. Egy üveg ára 75 Lel.

előbb említett két eset képez. A kilenc tagu bizottság a napokban kezdi meg működését és határozata alapján az aradmegyei prefektura rendeli el a vadászfegyverek bevonását.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Átvehetők a Magyarországon és Ausztrián át tranzitált áruk az aradi állomáson

A Magyarországon és Ausztrián át tranzitált

árakra fontos intézkedés érkezett Aradra — Előírt feltételek mellett átvehetők a tranzitárúk — Romániának százhatvan millió lej követelése van Ausztriától — Ausztria árúval fogja kiegyenlíteni tartozását

Az Ausztriával folytatott clearing-tárgyalásokról a következő legújabb jelentések számolnak be: A romániai exportőröknek élőállatért és petrolumért Ausztriától járó követelése az osztrák devizakorlátozás életbeléptetése óta mintegy nyolc millió schillingre, vagyis százhatvanmillió lej emelkedett. Ezt az összeget Ausztria árukompensációval fogja kiegyenlíteni, vagyis Ausztria a fenti összegnek megfelelő értékű árut fog Romániába exportálni. Hogy a kompenzáció valóban megtörténhessen, megállapodás jött létre az ausztriai papírgyárakkal, amelyek százhatvanmillió lej értékben fognak Romániának papírt szállítani. Tehát mintegy háromszázhatvan vagon papírról van szó. A clearing-megállapodás már létre is jött, most csupán még arról van szó, hogy ezt a megegyezést a kormány gazdasági bizottsága elé terjesszék. A gazdasági bizottság ugyanis hír szerint bizonyos vámkedvezményeket fog biztosítani az osztrák papírgyáraknak, mivel a jelenlegi vámok mellett a papírimpport nem fizetődne ki.

Itt említjük meg egyébként, hogy a Banca Nationala Kompensációs Hivatalához felterjesztett kérvények sok esetben hiányosan voltak felszerelve. A vámhivatalok tudvalevőleg csak ezeknek a kérvényeknek kedvező elintézése után adhatják ki az Ausztriából és Magyarországból érkező küldeményeket. Éppen ezért közöljük, hogy a kérvénynek tartalmaznia kell az áru nemét és származási helyét, a fizetendő összeget, a lejárati idejét és a kérvényező kötelező nyilatkozatát, amely szerint a lejáratkor az összeget a Banca Nationala Kompensációs Hivatalánál ki fogja fizetni. A kérvényhez csatolni kell az eredeti igazoló okmányokat, tehát számlát, fuvarlevelet, nyugtát vagy bármilyen más okiratot, amely a kérvényben foglalt adatok valóságát igazolja.

Rendkívül fontos intézkedés érkezett ma Bucurestiből a Banca Nationala aradi fiókjához a Magyarországon vagy Ausztrián át tranzitált és Romániába érkező árukra vonatkozólag. Ezeket az árukat tudvalevőleg a vámhivatalok úgy kezelték, mintfra ausztriai vagy magyarországi származásúak lettek volna és ezért csak abban az esetben vámozták

el és bocsátották azokat az importőrök rendelkezésére, ha az áruk ellenértékét letétbe helyezték a Kompensációs Pénztárnál vagy pedig kötelezettséget vállaltak arra, hogy az esedékesség idején letétbe helyezik a kérdéses összegeket. A Kompensációs Pénztár most azt közli, hogy ahhoz a kérvényhez, amelyben a tranzitált áru elvámolását kéri, a következő okmányokat kell mellékelni: eredeti számlát vagy pedig egy igazolványt, amely az áru eredetét bizonyítja. Ezt a bizonyítványt az illetékes külföldi hatóságoknak kell kiállítani, esetleg láttamozhatják az ottlevő román konzulátusok vagy kereskedelmi képviselők. Be kell mutatni az áru eredeti fuvarlevelét, amellyel igazolják, hogy azt nem Ausztriában vagy Magyarországon indították utnak. Abban az esetben, ha az árut Magyarországon vagy Ausztriában újra bevaggonirozták, be kell mutatni az illető magyarországi vagy ausztriai városból származó fuvarlevelet. A fuvarlevél helyett a kérvényhez mellékelhető illetékes kereskedelmi képviselőnknek egy olyan igazolványa, amely bizonyítja, hogy az áru valóban nem ausztriai vagy magyarországi származású.

Abban az esetben, ha az importőrnek sürgősen szüksége van az árura és nem várhatja meg, amíg kérvényére a válasz megérkezik, a következőképpen járhat el: Ideiglenes letétbe helyezi az árunak a számla által bizonyított ellenértékét a Kompensációs Pénztárnál. Ezt az összeget abban a pillanatban visszakapja, amikor igazolja, hogy valóban tranzit-áruról van szó. Megteheti azt is, hogy kötelezvényt ír alá, amely szerint legkésőbb husz vagy harminc napon belül felmutatja a szükséges dokumentumokat, amelyek igazolják, hogy nem osztrák vagy magyar, hanem tranzit-áruról van szó. Ha az említett időpontig nem nyújtja be a kérdéses okmányokat, akkor kihágónak tekintenek, aki a Kompensációs Pénztár felállításáról szóló törvény rendelkezései ellen vétett és ennek következtében meg is büntetnék.

= Ötvenmillió frank a Monopolpénztárnak. Bucurestiből jelentik: A legutóbb kötött és az Autonóm Monopolpénztárnak nyújtott százötvenmillió frankos kölcsön utolsó részletét, ötvenmillió frankot április 15-én fizetik ki a francia bankárok.

Április 1. óta

olcsóbb

az **UJSÁG**

Romániában

Hétköznap 6 lei
Vasárnap 12 lei

Ötezer lejre ítétek egy gázoló soffört

Elütötte a járdán haladó asszonyt

Kremayer Márton szépfalui lakos az elmúlt év november 14-ikén autójával, a Metianu (Forray-uccába) akart befordulni. Amikor a kocsival kanyarodni akart, egy másik autótól nem vette észre, hogy közvetlen a járda szélén haladt Zubretzkylstvánné leányával, Geiger Gusztávnéval. Az autó elütötte Zubretzkynét, aki lezuhant a földre és karján, valamint fején szenvedett sérüléseket, amelyekkel több hétig orvosi kezelés alatt állott. A gázolási ügyben az aradi törvényszék Constantinescu—Alexandrescu tanácsa ma tartotta meg a főtárgyalást. Kremayer azzal védekezett, hogy nem látta az úttest szélén haladó asszonyt, bár annak tudnia kellett arról, hogy az autóval közeledik, mivel állandóan jelzéseket adott le az autótűzőkkel. A törvényszék bűnösnek találta Kremayer-t és ezért öt ezer lej fő és ezer lej mellékbüntetésre ítélte. Zubretzkynét, aki ötezer lej kártérítést kért az autó tulajdonosától, keresetével a polgári bíróság elé utasította.

Budapestre utazó olvasóink figyelmébe!

Az „Aradi Közlöny” Budapesten a következő újságárusoknál kapható:

A „Hungaria” nagyszálloda újságárusánál.
A „Carlton” szálloda újságárusánál.
A Keleti pályaudvar főosarnokában levő nagy újságbódében.

A szerkesztésért
STAUBER ISTVÁN
felel.

Rádió műsor

— Romániai időszámítás. —

SZERDA, ÁPRILIS 13.

Bucuresti. 13. Gramofon. 18. Rádiózenekar. Vegyes és román zene. 21. Seidemann csellóművész játéka. 21.45. Cocorescu Magda zongoraművész játéka. 22.15 Philip hegedűművész játéka. — Budapest I. 10.15. Hangverseny. 13. Déli harangszó. 13.05. Columbia gramofonhangverseny. 5. Hires terzetek Verdi operáiból. Gramofonhangverseny. 6.20. Operettrészletek és keringők. Zenekari hangverseny. 7.20. Olasz nyelvoktatás. 7.50. Bura Károly és cigányzenekarának hangversenye. 8.50. Dr. Eber Antal előadása: A Nemzetközi Árumintavásár közgazdasági jelentősége. 9.20. Lakos Tibor és Mocsányi László zenehumoristák hangversenye. 10.20. Haydn kamarazene-est. 11.25. Bartók Béla zongorahangversenye. Utána: A Malcsinger—Jávör jazz zenekar hangversenye. — Bécs. 12.30. Adler-négyes. 13.40. Ivogün Maria gramofon lemezek. 14.10. Gramofon. 21. Gramofon. 21.15. Bécsi szimfonikusok. 22.40. Leopold Ferdinánd és Király Margit kézzongorás hangversenye. 23.20. Morawetz zenekar. — Belgrád. 11.45. Gramofon. 13.05. Rádiózenekar. 20.30. Nép dalok. 21. Prága. — Berlin. 17.30. Zenekari hangverseny. 19.30. Karének. 20.10. Táncczene és szórakoztató zene. 21. Flotow: Márta c. operája. 21.45. Smetana: Az eladott menyasszony. 23.30—1.22. Táncczene. — Heilsberg. 17.30. Szórakoztató zene. 19.30. Keleti zene. 20. Szórakoztató zene. — Milano. 20.05. Könnyű zene. 20.31. Könnyű zene. 21.30. Gramofon. 21.45. Vigjáték, utána szórakoztató zene. — Pozsony. 13.15. Prága. 13.35. Rádiózenekar. 16.25. Prága. 17.10. Mor. Ostrava. 19. Magyar óra. — Riga. 20.05. Kálmán: A montmartrei ibolya c. operett. 23. Szórakoztató zene. — Róma. 18.30. Szopránének. 18.45. Könnyű zene. 21. Gramofon. 21.45. Közvetítés a Teatro Realeből.

CSÜTÖRTÖK, ÁPRILIS 14.

Bucuresti. 13. Gramofon. 18. Dinicu zenekar: Könnyű és román zene. 20.40. Gramofon. 21. Vera E. énekesnő dalestje. 21.20. Szimfonikus hangverseny. Vez.: Rogalski. 22.15. Haydn: G-dur londoni szimf. — Budapest I. 10.15. Az 1. honvédegyezred zenekarának hangversenye. 13. Déli harangszó. 13.05. A rádió házikvintettjének hangversenye. 5. Sándor Margit meséi. 6. A kerti növények magtermesztése. 6.30. Négykezes magyar zongorajáték. 7. Goethe magyar kancellársága. 7.25. Angol nyelvoktatás. 8. Az olimpiai versenyekekről. Dr. Berzeviczy Albert előadása. 8.25. A Mán-

dió szalonzenekar hangversenye. 9.25. Goethe és zene. A Budapesti Ének- és Zenekar Egyesület hangversenye. — Budapest II. 6—6.30. Polydor—Brunswick gramofonhangverseny. — Bécs. 12.30. Cerdá zenekar. 13.30. Gramofon. 18. Godwin Pál zenekara. Gramofon. 20.40. Vacek zenekar. Népszerű zene. 23.30. Spoliansky: Hívia Plim urat c. groteszk opera. közv. Berlinből. — Belgrád. 12.20. Gramofon. 13.05. Rádiózenekar. 17. Nép dalok. 17.30. Gramofon. 21.30. Rádiózenekar. Köser Blanka operacénekesnővel. 23.50. Gramofon. — Heilsberg. 17.30. Szórakoztató zene. 20.30. Liszt-zongoraművek. 21.05. Puccini: Bohémélet c. operája a köngsbergi operaházból. — Kassa. 12.30. Gramofon. 13.30. Rádiózenekar. 15.30. Tanc zene. 18. Penc csellóművész. 18.20. Gramofon. 20.20. Rádiózenekar. 22.45. Falusi zene. — Milano. 17.45. Tanc zene. 20.05. Könnyű zene. 20.35. Könnyű zene. 21.15. Rézfúvószenekar. 22. Operett. — Prága. 12. Gramofon. 13.30. Gramofon. 16.30. Bassing dalénekes dalestje. 20.20. A zsinagóga zsidó templomi kara. 22.45. Langer zongora művésznő hangversenye. — Róma. 18.30. Wullaume mezzoszoprán dalai. 18.45. Könnyű zene. 21.45. Zene Goethe-művekre. — Svájc. Aleman adó. 17. Rádiózenekar. 19.30. Doni kozákok, gramofon. 21. Rádiózenekar. 21.20. Schubert-dalok. 21.50. Rádiózenekar. — Varsó. 13.35. A filharmonikusok ifjúsági hangversenye. 15.45. Gramofon. 17.40. Gramofon. 21.15. Könnyű zene dalokkal. 22.35. Ibsen: Peer Gynt című színműve. Utána: Táncczene.

NYILTTÉR.

E rovat alatt közlöttekért nem vállalunk felelősséget

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon jóbarátok és ismerősök, akik

dr. Román István
közjegyző ur

végtesztességén részt vettek, ravatalára koszorút helyeztek, gyászbeszédet mondtak és részvétük kifejezésével bánatukat enyhíteni igyekeztek, fogadják hálás köszönetünket.

A gázoló család.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Az apró hirdetések díját szavak szerint számítjuk, Minden szó 4 lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szóig 40 lej. A kiadóhivatalt fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

Apróhirdetéseket este 9 óráig vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef.: 151

ALKALMAZÁS.

ÜGYVEDT vagy más irodába perfect német, román nyelvtudással, gép és gyorsírónó, szerény fizetéssel állást keres. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

KIFUTOLEANYT keresek azonnaira. Salgóúti bizományi üzlete, Str. Horia 1., Neuman-palota.

LAKÁS.

HÁROMSZOBÁS hallos, parkettás, fürdőszobás lakás kiadó májusra évi 34.000 lejért, volt Battthyány-ucca 29. 1196

EGYSZOBÁS, konyhas lakás főtőren kiadó. Cím az Aradi Közlöny fiókiadóhivatalában, a Minorita templommal szemben. 200

KETSZOBÁS, konyhas 1-ső emeleti lakás a Szabadság-tér sarkánál kiadó. Cím az Aradi Közlöny fiókiadóhivatalában, a Minorita templommal szemben.

KIADÓ a von Szabadság-tér közvetlen közelében 2 szoba, előszoba, konyhából álló lakás. Bővebbet: az Aradi Közlöny fiókiadóhivatalában, a Minorita templommal szemben. 800

EGY-KÉT és háromszobás lakás kiadó. Bővebbet: az Aradi Közlöny fiókiadóhivatalában, a Minorita templommal szemben.

Keresek vízvezeték- es 1 szobás lakást

volt Oroz-ucca vagy gyermekórház táján, esetleg fürdőszobával vagy mágnázattal, esetleg félmagánházzal. Mocsányi-telepen, volt Választó-u. táján április 15-re. Címeket „Vasutas” jellege alatt az Aradi Közlöny kiadóhivatalában leadni

VÉTEL ÉS ELADÁS.

ÚJ ÜZLETBERENDEZÉS jutányos áron eladó. Megtekinthető: Bul. Reg. Maria 19., házmesternél.

Tavaszi kabátokat és ruhákat legszébben fest, tisztít, valamint gallérokat legcsöbben fényez **KNAPP** modernül berendezett vállalata v. Weitzer J.-u 11. — v. Magyar-u. 10.

TIZENKETTŐ és hat személyes ezüst evőeszközök, ezüst girandok, aufzateok, tálcák, oukortartó, stb. elefántcsont miniatűrök, antik zenélő órák, nyest boa, vitrinek, komódok, japán vazák, álló villanylámpák, velencei és konzol tükrök, szobaberendezések, diszárnyak, storeok, függönyök, festmények, szőnyegek, zongorák, jégsekreány, konyhaberendezés, könyvszekrény, diszárnyak stb. kaphatók SALGONÉ bizományi üzlete, Str. Horia (Széchenyi-ucca) 1. Neuman-palota.

KÉSPÉNZÉRT veszek régi és modern ezüst tárgyakat és ezüst figurákat. — SÜRGOSEN KERESK: irógépeket, régi sevesri Altwien miszteni figurális porcellánokat, gyári keleti és helyben készített szőnyegeket, minden méretben, 12 személyes ezüst evőeszközöket, ezüst tálcákat, antik s modern butorokat, senelionokat stb. SALGONÉ bizományi üzlete, Str. Horia 1. (Széchenyi-ucca) Neuman-palota. 1100

700 70 703

Fűszer- és italárak
legcsöbbsz beszerzési forrása:
Márkusnál

Arad, Str. M. Corvin 1. (Hunyadi-u.)

ÜZLETEK.

ÜZLETHELYISÉG a Szabadság-tér sarkánál azonnaira kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

HIRDESSZEN

a 47 éve fennálló

„Aradi Közlöny”-ben!

HUNGARIA

Nagyszálloda

BUDAPEST,

a Dunaparton. Előkelő otthoni Polgári árak!
Távíratcím: „HUNGARIOTEL”.